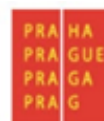

Komunitní centrum Farní charity Praha 1 Nové Město
(REGISTRAČNÍ ČÍSLO PROJEKTU: CZ.07.3.63/0.0/0.0/17_051/0000689)
ŽITNÁ 35, FARNÍ CHARITA PRAHA 1 - NOVÉ MĚSTO

Komplexní metodika a sborník příkladů dobré praxe 2019 - 20

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Praha – pól růstu ČR

Obsah

1. Popis Kulturně - komunitního centra Žitná 35

1.1 Cíle a činnosti KC.....	3
1.2 Prostory a provoz KC	4
1.3 Cílová skupina a práce s komunitou.....	6
1.4 Informování o aktivitách, příklady dobré praxe	9

2. Pravidelné aktivity

2.1 Cíle, cíle, typy a formy pravidelných aktivit	12
2.2 Vývoj pravidelných aktivit	13
2.3 Metodika nově zařazených aktivit	14
2.4 Participace cílové skupiny na aktivitách	16
2. 5 Příklady dobré praxe	18

3. Nepravidelné aktivity

3.1 Cíle, typy a formy nepravidelných aktivit	26
3.2 Vývoj nepravidelných aktivit	27
3.3 Metodika a participace cílové skupiny na aktivitách	28
3.4 Motivační odměny	29
3.5 Příklady dobré praxe, provázání aktivit	30

4. Poradenství

4.1 Metodika a příklad dobré praxe.....	38
---	----

5. Řízení projektu

5.1 Porady realizačního týmu	40
5.2 Práce s riziky, příklad dobré praxe	42

6. Evaluace

6.1 Cíl, způsoby a kritéria.....	45
6.2 Příklady dobré praxe	46

7. Shrnutí a doporučení

7.1 Posilování soběstačnosti primární cílové skupiny	49
7.2 Aktivní participace cílové skupiny na aktivitách.....	50
7.3 Propojení primární a sekundární cílové skupiny	51
7.4 Závěrečné doporučení.....	52

1. POPIS KULTURNĚ - KOMUNITNÍHO CENTRA ŽITNÁ

1. 1 Cíle a činnosti Komunitního centra

Cíle

- Dále rozvíjet ucelený systém poradenských a aktivizačních aktivit pro lidi bez domova a osoby žijící v nevyhovujícím nebo nejistém ubytování (zvláště ženy), které povedou k posilování jejich soběstačnosti ve společnosti a v místní komunitě.
- dále rozvinout koncept "kulturně komunitního centra", které nabízí možnosti a příležitosti podporující začlenění osob ohrožených sociálním vyloučením do majoritní společnosti.

Dílčí cíle

- podpora sociální soudržnosti a sociálního začleňování v podobě propojování osob ohrožených sociálním vyloučením s místní komunitou.
- přemostění bariér mezi oběma skupinami
- zvyšování povědomí o problémech (nejen) ženského bezdomovectví
- prevence sociálního vyloučení, vyloučení z bydlení či zadlužení
- zajištění bezpečného zázemí
- poskytování rozvojových aktivit, posilování soběstačnosti
- napomáhání (znovu)začlenění do majoritní společnosti
- podíl na aktivizaci života místního společenství

Realizace a dosahování cílů

Výše uvedené cíle jsou dosahovány prostřednictvím aktivit realizovaných v kulturně - komunitním centru (dále v textu KC).

A. PRAVIDELNÉ AKTIVITY

- společné vaření a stolování
- ateliérové činnosti
- výchovně vzdělávací činnosti
- filmový a čtenářský klub
- divadelní a novinářské workshopy
- komunitní kruh

B. NEPRAVIDELNÉ AKTIVITY

- workshopy pro veřejnost
- vernisáže
- divadelní představení
- přednášky a besedy
- setkání s místní komunitou
- účast na sociálně-kulturních projektech jiných organizací

C. PORADENSTVÍ: individuální a skupinové

1.2 Prostory a provoz KC

Lokace

Kulturně komunitní centrum Farní charity Praha 1 – Nové Město (dále v textu KC) se nachází v Žitné 35 (Praha 1), tedy v centru Prahy. Centrum je dobře dopravně dostupné (cca 10-15 minut pěší chůze od stanic metra trasy A (Muzeum), B (Karlovo náměstí) i C (Muzeum/ I. P. Pavlova) nebo zastávek několika tramvajových linek.

Pravidelné a nepravidelné aktivity mohou být realizovány také mimo KC (výlety, návštěvy kulturních akcí, sportovní a společenské akce, vernisáže apod.)

Prostory a vybavení

KC čerpá z mnohaleté zkušenosti organizace s prací s cílovou skupinou žen ohrožených sociálním vyloučením (zvláště bezdomovectvím) a rozšiřuje stávající nabídku pomoci. Prostory centra tedy těsně sousedí se zázemím pro sociální služby zaměřené na tuto cílovou skupinu. Vlastní prostory KC tvoří multifunkční komunitní místnost a prostory sdílené s nízkoprahovým denním centrem (dále v textu NDC).

A. MULTIFUNKČNÍ KOMUNITNÍ MÍSTNOST, která je vybavena:

- **stoly a židle** (možnost flexibilního uspořádání)
- **koberci** (pro pohybové nebo relaxační aktivity),
- **dataprojektorem a promítacím plátnem** (filmový klub, vzdělávací aktivity),
- **počítači a notebooky** (pro pracovníky i pro účastníky aktivit),
- **flipchartem** (vzdělávací aktivity, komunitní kruh aj.),
- **otevřenými úložnými prostory** (sklad materiálu na recyklo ateliéry, vystavení hotových výrobků z ateliérové činnosti),
- **knihovnou** (literární klub, vzdělávací aktivity, komunitní kruh, vaření aj.),
- **vestavěnými skříněmi** (uskladnění pomůcek a materiálu na výtvarnou aj. činnost)
- **stolečkem na občerstvení** (varná konvice, termos, nádobí) a **lednicí**

Komunitní místnost byla vybavena jako prostor, který podněcuje kreativitu a navozuje u účastníků pocit klidu a bezpečí. Počítá také s místem pro odložení osobních věcí účastníků nebo pro pořádání malých fotografických výstav.

B. PROSTORY SDÍLENÉ S NÍZKOPRAHOVÝM DENNÍM CENTREM

(provozní doba NDC a KC na sebe časově navazují):

- **hygienické zázemí, toalety**
- **zázemí pro individuální poradenství**
- **kuchyně + denní místnosti NDC** (využíváno pro aktivitu společné vaření a stolování)
- **zázemí pro pracovní tým** (kancelář)

Úskalí dostupných prostor

Vstup do KC je z provozních důvodů možný pouze na zazvonění. Návštěvník KC vstupuje přímo do denní místnosti NDC a prochází chodbou do komunitní místnosti.

KC přímo sousedí s obytným domem, se kterým sdílí dvorek. To je zajímavá příležitost pro setkávání s místní komunitou. Dvorek je však dle nájemní smlouvy přístupný pouze pracovníkům organizace.

Komunitní místnost

Prostor NDC - využíván pro společné vaření a stolování

Provoz a kapacita

PROVOZNÍ DOBA KC:

- všední dny 13:00 – 18:00

KAPACITA

Pro pravidelné **aktivity realizované ve vnitřních prostorách** KC je kapacita cca 15 účastníků (pro některé aktivity vhodnější rozdělit na 2 skupiny). Na přednášky prostor pojme až 30 návštěvníků, na vernisáže a další kulturně společenské akce až 60 návštěvníků.

Kapacita pro nepravidelné **aktivity pořádané ve veřejném prostoru** obvykle není omezena.

1.3 Cílová skupina a práce s komunitou

CÍLOVÁ SKUPINA PROJEKTU

- **primární cílová skupina** – osoby bez domova a osoby žijící v nevyhovujícím nebo nejistém ubytování (zvláště ženy) zdržující se na území Prahy
- **sekundární cílová skupina** – místní komunita (obyvatelé žijící v Praze 1 a v Praze 2 a instituce zde sídlící nebo působící) a širší veřejnost mimo primární cílovou skupinu, která byla oslovena cíli projektu a jeho aktivitami a zapojila se (aktivně nebo pasivně) do jeho realizace.

Komunitou KC je v této metodice rozuměna skupina účastníků z cílové skupiny, která se aktivně zapojí do některé aktivity, které je součástí programu KC. Nejčastěji se takto označují účastníci aktivit KC z primární cílové skupiny. Způsob práce s nimi je definován jako:

Řídit, podpořit, zplnomocnit a včas ustoupit.

PRAVIDLA

KC je chápán jako veřejný prostor, do kterého může vstoupit každá zájemkyně, popř. zájemce o účast na aktivitě, která v KC aktuálně probíhá.

Pravidla fungování KC byla na začátku návazného projektu **přejata z osvědčené praxe KC v uplynulých dvou letech**. Proces tvorby pravidel facilitovala metodička projektu za součinnosti dalších členů odborného realizačního týmu KC, hlavními tvůrci pravidel však byli účastníci aktivit KC (ženy a muži z primární cílové skupiny). Takto vzniklá pravidla byla vyvěšena na viditelném místě KC, každý nový účastník s nimi byl při vstupu seznámen. Pravidla byla v průběhu realizace projektu **opakovaně nově reflektována**, každý z účastníků k nim mohl vznést nový podnět či připomínku. Znění pravidel se v průběhu realizace návazného projektu přesto nezměnilo, komunita zpravidla debatovala jen o jejich významu (konfrontovala formulovaná pravidla s reálnými situacemi).

JAK A CO DĚLÁME, ABY NÁM SPOLU BYLO DOBŘE

Respektujeme se

- *neskáčeme si do řeči*
- *vyhýbáme se hrubým a neslušným výrazům*
- *nasloucháme si*

Povzbuzujeme se v tvořivosti a v motivaci

Učíme se novým věcem

Vytváříme pozitivní prostředí

Nevnášíme do komunity osobní spory

Pomáháme si

Nezraňujeme se

K výše uvedeným pravidlům byly rovněž **definovány sankce** (po společné reflexi zůstaly rovněž beze změny oproti předchozímu fungování KC).

Při hrubém nebo opakovaném porušení pravidel může být vstup do KC zájemcům odepřen až na týden.

Účastnice nebo účastník jsou pořádáni, aby opustili KC v případě, že

- nereagují adekvátně na opakované napomenutí od pracovníka KC a verbálně či fyzicky napadají ostatní účastníky nebo pracovníky KC či jiným způsobem **ohrožují bezpečnost ostatních,**
- v důsledku nadměrného požití návykových látek nebo neléčené duševní **nemoci nejsou schopni porozumět sdělovanému obsahu a zúčastnit se na probíhajících aktivitách.**

V rámci pravidelné evaluace projektu se opakovaně prokázalo, že uvedená pravidla a jejich důsledné dodržování je důležitým ukazatelem kvality komunitního centra a to i ze strany účastnic či účastníků, pro které bylo dodržování těchto pravidel zvláště problematické.

KOMUNITNÍ STROM

“Hledej v člověku strom, hluboké kořeny, pevný kmen a košatou korunu.”

Japonské přísloví

Vedle společné činnosti, sdílených zážitků a společně stanovených pravidel se ukázalo jako velmi užitečné zachovat **společný rituál pro pravidelné účastníky**. Komunitní strom symbolizuje ochotu (a potřebu) pracovníků i účastníků přinést do společně sdíleného času a prostoru něco osobního a zároveň vděčně přijmout to, co přinášejí druzí. Rituál obtisknutí dlaně je tak pro některé první (či již téměř zapomenutou) zkušeností ocenění a přijetí.

Pracovník KC (nejčastěji vedoucí centra) pronese osobní uvítání účastníka: „*Přijímáme Vás, do společenství komunitního centra a jsme velice rádi, že jste jeho součástí, vážíme si zejména ...* „ Přijímaný poté řekne, co on sám chce přinést, čím se bude podílet na spoluutváření KC. Na stvrzení obtiskne svou nabarvenou dlaň na jím vybrané místo ve větvích stromů (v kořenech jsou obtisknuté ruce pracovníků).

Účastnice či účastníci jsou takto přijati do KC obvykle po své páté návštěvě KC. Absolvování rituálu je dobrovolné a účastníky k ničemu dalšímu nezavazuje.

Vedle rituálu otisku dlaně na Komunitní strom bylo v návazném projektu KC vytvořena pro oživení jeho rozšíření, respektive **modifikace – účastníci vytvořili společný obraz z vlastních rukou**. Do tvorby obrazu se aktivně zapojily i pracovnice KC. Každá účastnice či účastník obkreslili a vystříhali svou dlaň, poté na ni napsali, co by chtěli sami za sebe komunitě (ostatním účastníkům a pracovníkům KC) přinést. Na obkreslenou dlaň každého účastníka pak ostatní účastníci připsali či nakreslili, co na něm oceňují. Ke sdělením účastníků na obraze bylo možné se s odstupem času vracet a společně či individuálně jednotlivá sdělení reflektovat.

JINÉ KOMUNITNÍ AKTIVITY

K dalším důležitým aktivitám podporujícím soužití komunity patří **společné oslavy**:

- tradičních svátků (např. Vánoce, Velikonoce),
- významných dnů a výročí se společným jmenovatelem,
- osobních výročí účastníků (narodeniny, jmeniny),
- významných mezníků v rámci fungování projektu.

K dalším oblíbeným aktivitám uvnitř komunity účastníků aktivit KC patřily společná **neformální posezení**, nejčastěji společné grilování či opékání buřtů, někdy ve spolupráci s dalšími spřátelenými organizacemi (v návazném projektu např. Místní místním).

Zvláštní kategorií komunitních aktivit je **péče o komunitní prostory** – v návazném projektu tak účastníci např. dobrovolně pečovali o květiny, komunitní knihovnu, vytvářeli dekorace na výzdobu, šili či žehlili nebo pomáhali s vyklížením věcí v souvislosti s malováním prostor. Tyto aktivity podpořily jejich vědomí sounáležitosti a platné účasti na životě komunity.

1.4 Informování o činnosti KC

Informování o pokračování, cílech a činnostech KC probíhá průběžně po celou dobu realizace projektu.

Cílová skupina byla průběžně informována prostřednictvím:

- **webových stránek** organizace
- **facebooku** organizace a **FB projektu**
- **letácků a pozvánek** umístěných ve veřejném prostoru (knihovny, kavárny, úřady, církevní instituce aj.)
- **přímým kontaktováním dalších organizací** (osobně, e-mailem)

Z předchozí praxe realizace projektu byly přejaty osvědčené postupy informování, **novinkou bylo vytvoření vlastních FB stránek projektu Komunitního centra**. Informovanost se tak stala flexibilnější a nabízela více prostoru pro interakci s veřejností a některými účastníky aktivit.

Spolupráce s dalšími organizacemi:

Kontaktování dalších organizací bylo rozhodující zvláště pro získání účastníků z primární cílové skupiny, tj. žen (popř. mužů) ohrožených sociálním vyloučením. Spolupráce s organizacemi orientovanými na ženy, popř. muže bez domova již byla navázána v průběhu realizace předchozího projektu, v rámci dalšího rozvoje projektu bylo cílem navázanou spolupráci **udržet a dále prohloubit**, popř. navázat spolupráci s organizacemi, které se objevily na trhu sociálních služeb nově.

Za tímto účelem se osvědčily tyto postupy:

- domlouvání a realizace **návštěv** pracovníků příslušných organizací **v KC Žitná**
- **prezentace činnosti KC s besedami** s potencionálními klienty i s průzkumem zájmu o jednotlivé činnosti v daných zařízeních a s osobním pozváním do KC
- **domlouvání a realizace ochutnávkových workshopů v příslušných zařízeních** (azylové domy, komunitní centra aj.)
- **sesterská spolupráce KC s dalšími organizacemi – společné aktivity a projekty** (např. společné grilování, akce Nehodící se škrtněte).

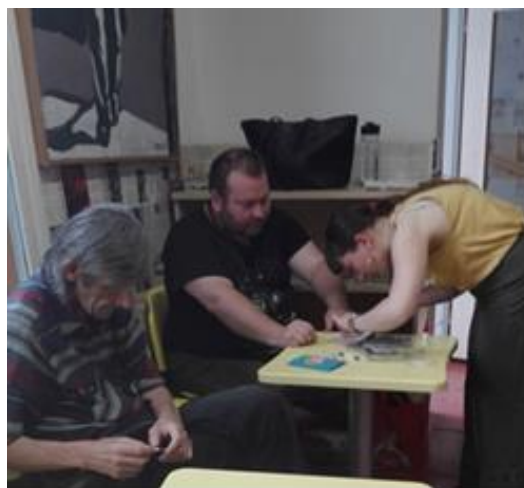
Další formy informování v průběhu realizace projektu

- **předávání vlastní pozitivní zkušenosti uvnitř cílové skupiny**
- **účast na veletrzích, festivalech a kulturně společenských akcích místní komunity** (veletrhy sociálních služeb, Zažít město jinak, Food festival aj.)
- **pořádání prezentačních akcí cílených na místní komunitu** (např. Den sousedů)
- **aktivní zapojení do společensky angažovaných projektů** (Sametové posvícení)
- **čtvrtletník Žitná**
- **spolupráce se školami** (besedy, prezentace, stáže)

Příklady dobré praxe

SPOLEČNÝ PROJEKT S NP – série workshopů

Společný projekt s Novým prostorem (výroba dekorativních předmětů, kterými mohou prodejci obdarovat své pravidelné zákazníky) přinesl účastníkům radost a nové dovednosti již v závěru předchozího projektu. Pokračování spolupráce tak vzešlo z jejich zájmu. Specifikem návazné spolupráce byla její pravidelnost a dlouhodobost – prodejci NP se kvůli své práci nemohli zúčastňovat všech tvořivých dílen v době otevření KC, pracovníce našeho centra tedy přinesly své aktivity do prostor NP v čase příhodnějším pro prodejce. Některé z nich přivedl příjemný společný zážitek příležitostně na aktivity KC (např. na podvečerní filmové kluby).

SPOLUPRÁCE S ORGANIZACÍ JAKO DOMA

Spolupráce s obdobně zaměřenou organizací, která ve své pomáhající praxi vychází z jiného modelu sociální práce se ženami bez domova, přinesla obohacení jak návštěvníkům obou organizací, tak jejich pracovníkům. Také zde se podařilo několik dalších propojení, kdy se některé účastnice dle zájmu a potřeby naučily navštěvovat střídavě programy (služby) obou organizací.

SPOLUPRÁCE SE ŠKOLAMI

Pro spolupráci se studenty z VŠ, VOŠ i SŠ se sociálním zaměřením vznikl v tomto projektu poměrně velký prostor. Také v tomto období probíhaly praxe a stáže studentů na aktivitách KC, pracovníci KC také několikrát připravili besedu pro studenty VOŠ přímo ve škole. Za zvláště vydařené formy spolupráce lze považovat prezentace připravené pro celé ročníky či skupiny studentů přímo v prostorách KC, včetně studentů zahraničních.

2. PRAVIDELNÉ AKTIVITY

2.1. Cíle, typy a formy pravidelných aktivit

Cíle

- zajištění bezpečného zázemí, prostor pro seberealizaci
- poskytování rozvojových aktivit, posilování soběstačnosti
- rozvoj v sociálně-kulturní oblasti, vč. estetického cítění
- získávání nových dovedností vč. komunikačních
- podpora týmové spolupráce, vedení k zodpovědnosti
- podpora jedinečnosti všech účastníků jako členů komunity
- objevování a pojmenovávání silných a slabých stránek osobnosti,

Typy aktivit

A. ZÁKLADNÍ AKTIVITY

- **společné vaření a stolování** a s tím související dovednosti
- **výtvarné činnosti** v ateliéru KC, zejm. výroba dekorativních předmětů
- **čtenářský a filmový klub**
- **jazykové kurzy:** angličtina
- **další výchovně vzdělávací aktivity** – dokumentární filmy, environmentální aktivity, společné výlety s cílem poznávat kulturu, historii a realie (na území města Prahy) návštěvy muzeí, výstav, přírodních zón (Prahy), trénink paměti

B. DALŠÍ AKTIVITY

- **upevňování společenských návyků** a společenského chování prostřednictvím činností rozvíjejících optimální komunikaci (např. formou společenských her),
- **práce s emocemi, zkušenostmi a prožitky** (dramaterapie, arteterapie, reminiscence)
- **setkání komunitního charakteru** s akcentem na budování spolupráce, soudržnosti a tvořivosti, napomáhajících rozvoji osobnosti a zároveň komunity

Formy dle míry aktivního zapojení CS

- **účastníci jsou pasivními příjemci**, seznamují se s novým prostředím, získávají nové znalosti (*přednášky, filmové kluby aj.*)
- **účastníci aktivně participují na programu připraveném pracovníkem KC nebo externím lektorem**, učí se novým dovednostem nebo rozvíjejí stávající (*např. ateliérové činnosti, trénink paměti, interaktivní workshopy*)
- **účastníci se podílejí na výběru a realizaci příslušné aktivity, dělí se o své zkušenosti, vyjadřují svá přání** (*např. společné vaření, výběr filmu či knihy nebo navštíveného místa výletu aj.*)
- **účastníci reflektují své prožitky a životní zkušenosti**, učí se je pojmenovat a sdílet s dalšími osobami (*arteterapie, reminiscence*)
- **účastníci sami vytvářejí novou aktivitu a její náplň** (*např. novinářské a divadelní workshopy*)
- **účastníci přicházejí s vlastními podněty a sami aktivitu vedou** (*Komunitko naruby*)

Jednotlivé typy a formy aktivit je vhodné vyváženě střídat nebo kombinovat dle zájmu, potřeb, schopností a počtu účastníků a provozních možností organizace (složení realizačního týmu, prostorové, finanční aj. možnosti).

Všechny pravidelné aktivity jsou přístupné veřejnosti. Účast jedinců z řad veřejnosti je (v souladu se smyslem a cílem KC) velmi vítána, zajímavým zpestřením je pak možnost vedení některé pravidelně zařazované aktivity externím lektorem.

2.2 Vývoj pravidelných aktivit

Pravidelné aktivity na počátku realizace projektu

Při vzniku Komunitního centra (tedy na počátku předchozího projektu) se tým pracovníků KC soustředil především na vytvoření bezpečného zázemí pro ženy a muže ohrožené sociálním vyloučením a nabídku aktivit nenásilně motivujících ke změně. Kladl si otázky, jaké aktivity lidé bez domova či ohrožení ztrátou bydlení ve své současné situaci nejvíce postrádají - jaké aktivity pravděpodobně měly alespoň v malé míře pevné místo v jejich předchozím životě a nyní se staly obtížně dosažitelnými. Hledal aktivity, které by nabízely klid a odpočinek, ale zároveň přinášely nové impulzy a prostor k nekonfliktní spolupráci účastníků. Jako klíčové aktivity byly vybrány činnosti, které pro svou atraktivitu zůstaly základem pravidelného programu KC dosud. Jedná se o:

- **společné vaření a stolování**
- **výchovně vzdělávací aktivity - společné výlety** a návštěvy kulturně zajímavých míst
- **ateliérové činnosti**
- **čtenářský a filmový klub**

Rozšíření aktivit v průběhu realizace projektu

V takto vytvořeném bezpečném prostředí vznikl dostatečně velký prostor pro pojmenování individuálních potřeb a přání jednotlivých účastníků, jejichž naplnění bylo možné realizovat společně v komunitě, takže do pravidelného programu bylo zařazeno např. také

- **sledování dokumentů** zvláště na environmentální a společensko-historická témata
- **připomínka původu zvyků a tradic**
- **tematické programy k významným dnům a výročím**
- **pohybové aktivity** – plavání, cvičení na koberci aj.
- **společenské hry** (rozvoj komunikace, spolupráce a logického myšlení)
- **angličtina**
- **trénink paměti**

Vedle těchto aktivit, které si v programu udržely své místo různě dlouhou dobu v závislosti na aktuálním složení účastníků, byly průběžně zařazovány programy s terapeutickými prvky, které reagovaly na potřebu účastníků přijatelným způsobem reflektovat svou stávající situaci a pracovat na její pozitivní změně a to jak individuálně, tak za pomoci komunity lidí v obdobné životní situaci. **Vedle samostatných bloků arteterapie a dramaterapie** to byl zvláště projekt celostního rozvoje CEZAPO neboli **Cesta za pokladem**. Zvláštní místo mezi těmito aktivitami zaujímá **komunitní kruh**, který je nejen prostorem pro vzájemné sdílení a naslouchání, ale také užitečným nástrojem řešení napětí v komunitě. Zvláště z tohoto důvodu je tato aktivita rovněž součástí pravidelného programu KC dosud.

Zhruba po roce svého fungování začalo Komunitní centrum vydávat také vlastní časopis Žitná a do programu byly zařazeny **novinářské workshopy**.

Aktivity v pokračujícím projektu

Rozvíjející projekt komunitního centra v následujících dvou letech **navázal na předchozí zkušenosti**. V programu byly ponechány nejvíce atraktivní aktivity dle zájmu účastníků, tedy společné vaření a stolování, ateliérové činnosti, filmový a čtenářský klub. Vedle těchto aktivit si udržely významné místo výchovně vzdělávací aktivity, komunitní kruh a tvůrčí projekt časopisu Žitná. **Pokračující projekt KC se ještě více zaměřil na aktivní participaci účastníků na jednotlivých aktivitách a za tímto účelem připojil nové aktivity:**

- cykly, kde účastníci nejen navrhnou programovou náplň, ale také program sami přímo připravují (**Bohéma, Klobouk dolů**)
- aktivity, které reflektují možnosti a zájem účastníků odpolední program přímo vést (**Komunitko naruby**)
- **interaktivní přednáškové bloky zaměřené na komunikační dovednosti, práci s emocemi a efektivní vstup do otevřeného trhu práce**
- **divadelní workshopy** (autorské divadlo)

2.3 Metodika nově zařazených aktivit

KOMUNITKO NARUBY

Aktivita vychází ze zkušenosti a přesvědčení, že **každý člověk může nabídnout alespoň jednu zkušenost či dovednost, která druhé lidi obohatí**. Účastníci aktivit KC - ženy a muži v nepříznivé sociální situaci – nemají obvykle mnoho příležitostí zažít roli „lektora“, tedy člověka, který druhým něco cenného předává a jeho okolí se od něj s respektem učí. Aktivita přispívá k rozvoji širokého spektra měkkých dovedností (komunikace, sestavení plánu atd.), posiluje silné stránky účastníků a přispívá také k respektujícímu klimatu v komunitě.

Jedná se o aktivitu, jejíž pravidelnost vychází z potřeb a možností jednotlivých účastníků z primární cílové skupiny. **Dovednost či zkušenost, kterou chce ostatním členům komunity účastník v roli lektora předat, vybírá účastník dle svého uvážení.** Komunitní pracovník však musí být na vedení aktivity vždy aktivně přítomen a při jakékoliv případné komplikaci musí okamžitě adekvátně reagovat (např. při výběru nevhodného tématu, při nedostatečném respektu ostatních, ...) Komunitní pracovníci také předem znají oblast činnosti, které se aktivita týká, a mohou lektora požádat o změnu či úpravu původního plánu např. z bezpečnostních důvodů nebo s ohledem na vysokou finanční nákladnost navrhované činnosti. Účastník v roli lektora může pracovníky KC požádat o pomoc s technickým či materiálním zajištěním (např. tisk předloh, zapůjčení dataprojektoru, výtvarných pomůcek aj.) **Délka aktivity odpovídá druhu činnosti, ale také možnostem a dovednostem konkrétního účastníka, který je v danou chvíli v roli lektora.** Účastník tak může využít celý prostor odpoledního programu nebo jeho poměrnou část. Cílem aktivity je posílení sebevědomí daného „lektora“ a komunitní pracovník je zodpovědný za bezpečný průběh aktivity a ochrany sebevědomí přednášejícího (lektora).

INTERAKTIVNÍ WORKSHOPY

Cílem této aktivity bylo efektivně **příspěť k zařazení účastníků z primární cílové skupiny do majoritní společnosti a k jejich uplatnění na otevřeném trhu práce**. Zvolená témata vždy vycházela z aktuálních potřeb a zájmů účastníků, tak jak je sami účastníci formulovali v rámci evaluačních setkání a komunitních kruhů. **Jednalo se o tyto workshopy::**

- **Řešení konfliktů, Strukturované řešení problému, Zvládání zlosti** – cílem workshopů byl rozvoj komunikačních dovedností a zvládání emocí, posílení schopnosti vyjednávat, strukturovaně řešit problémy a krizové situace
- **Z ulice do práce:** cílem bylo pojmenovat své silné a slabé stránky důležité pro vstup na pracovní trh, porozumět problematice pracovních právních vztahů, umět ji aplikovat v praxi; zvládnout sestavit vlastní životopis a motivační dopis a uspět při pracovním pohovoru
- **Média a my:** cílem bylo porozumět problematice mediální gramotnosti a umět uplatnit kritické myšlení v praxi.

Ve všech případech se jednalo o ucelené **cykly v rozsahu 3 setkání**, které byly do programu zařazeny s pravidelnou frekvencí (1x týdně, vždy stejný den v týdnu). Každý z workshopů trval 4 hodiny (s přestávkami mezi jednotlivými bloky dle domluvy s účastníky) a měl **teoretickou a praktickou část**. Účastníci byli průběžně podporováni, aby se interaktivně zapojili již do teoretické části, v praktické části pak měli možnost získané znalosti procvičit formou skupinových her a individuálních cvičení. Účastníci měli právo odmítnout sdílet výstupy individuálních úkolů a cvičení s ostatními, dobrovolné bylo také jejich zapojení do skupinových her a scének.

DIVADELNÍ WORKSHOPY

Tato aktivita přinesla účastníkům nejen příležitost pro rozvoj kreativity, pohybových a komunikačních dovedností včetně rozšíření slovní zásoby, ale je také příležitostí pro učení se solidaritě, zodpovědnosti a spolupráci v rámci komunity. Každý účastník měl právo vybrat námět na cvičné divadelní dílny a měl také nárok na reflexi i sebereflexi v každé fázi divadelního workshopu nebo po skončení divadelního představení. Komunitní pracovník byl vždy povinen případnou konstruktivní kritiku vzniklé situace ošetřit.

Cílem aktivity bylo vytvoření autorského divadelního představení, které by přiblížilo divácké veřejnosti problematiku bezdomovectví zajímavou a neotřelou formou. V době přípravy představení byly divadelní workshopy zařazovány do programu pravidelně vždy 1x týdně, obvykle v rozsahu 2 – 3 hodiny. Účastníci v rámci workshopů společně vytvářeli postupně celé představení - od námětu přes jednotlivé scény, výběr či tvorbu rekvizit, kulis a kostýmů až po přípravu konkrétního představení. Pracovnice KC (režisérky představení) měly roli facilitátorek celého procesu, zajišťovaly především organizační a materiální stránku celého procesu a poskytovaly hercům a tvůrcům zpětnou vazbu. Zároveň dbaly na to, aby podporovaly kreativitu, konstruktivnost, přiměřenost a vzájemný respekt při společné tvorbě tak, aby zároveň nebyl narušen bezpečný prostor pro všechny účastníky

Svou nezastupitelnou roli při přípravě představení měli všichni účastníci přítomní na aktivitě, zvláště pokud jde o výběr konkrétního námětu a jeho ztvárnění či při výběru a tvorbě rekvizit,

kulis a kostýmů. Každý z účastníků se mohl do představení **zapojit jako herec nebo přijmout roli diváka, který aktivním hercům poskytuje zpětnou vazbu.** V případě potřeby a zájmu bylo možné také nacvičovat představení s alternací. Bonusem přípravného procesu bylo zapojení externí lektorky – profesionální divadelní režisérky.

2. 4 Participace cílové skupiny na fungování pravidelných aktivit

Projektové aktivity mají předně za cíl zlepšit postavení cílové skupiny v jejich obtížné životní situaci. Klienti centra nejsou pouze pasivními recipienty, ale v případě zájmu se sami mohou zapojit do přípravy a tvorby programové náplně. Sociální pracovníci se tedy průběžně zaměřují na posílení jejich motivace aktivně se podílet na fungování KC v souladu s jejich zájmy, možnostmi a schopnostmi. Jak již bylo řešeno, tento rozměr komunitní sociální práce byl v návazném projektu ještě důrazněji podporován, než v projektu předchozím.

Důraz na aktivní participaci u nově zavedených aktivit jsme popsali již v předchozí kapitole. Níže uvádíme příklady, jak se tento akcent prakticky projevil u pravidelných aktivit, které byly přejaty ze zkušenosti s realizací Komunitního centra v předchozím dvouletém období.

1. Společné vaření a stolování

- Všichni účastníci se mohou zapojit do výběru receptů a některý doporučit
- Účastníci se mohou podílet na výběru a nákupu surovin
- Všichni účastníci přítomní na aktivitě se samostatně podílejí na přípravě pokrmu nebo jeho dílčí části
- Všichni účastníci se mohou podílet na vytvoření příjemného prostředí, prostření společného stolu apod.
- Všichni účastníci se podílejí na určení vedoucí/ho pracovní skupiny
- Každý klient má vlastní zodpovědnost za jednotlivé dílčí úkoly a jejich výsledek (posilování zodpovědnosti, systematickosti, komunikačních a sociálních dovedností)
- Každý klient se může podílet na tvorbě pravidel, navrhovat opatření a postupy během aktivity
- Každý klient se aktivně zapojuje také do závěrečného úklidu po skončení aktivity
- Každý klient je podporován, aby vyjádřil zpětnou vazbu na závěr každého společného vaření a stolování, reflektoval průběh aktivity, případně vlastní zapojení či zvládnutí úkolu (důraz je kladen na vyjádření konstruktivní kritiky)

2. Ateliérové činnosti

- Všichni účastníci mohou navrhovat program ateliérů a přinášet zajímavé podněty (nové techniky, materiály, ...)
- V případě zájmu má každý účastník možnost podílet se aktivně na vedení workshopů, podělit se o své dovednosti a naučit ostatní nové výtvarné technice
- Všichni účastníci se mohou aktivně podílet na obstarávání recyklovatelného materiálu (ve svém volném čase i během „venkovního“ programu KC)
- Všichni účastníci se dle potřeby, možností a zájmu podílejí na přípravě a úklidu prostoru a materiálu pro konkrétní aktivitu
- Všichni účastníci se mohou aktivně podílet na vymýšlení nápadů, jak zajímavě prezentovat projekt KC veřejnosti

3. Filmový a literární klub

- Všichni účastníci mohou přinést návrh na program filmového nebo literárního klubu
- Všichni účastníci mají právo zúčastnit se hlasování o volbu konkrétního filmu či literárního díla, každý hlas je stejně platný
- Všichni účastníci se mohou dle svých schopností a zájmu podílet na realizaci literárního nebo filmového odpoledne (nabídnout své znalosti o autorovi nebo aktérech, připravit kvíz, přednést úryvek z knihy apod.)
- Všichni účastníci se mohou zapojit do závěrečné reflexe, co jim filmové nebo literární odpoledne přineslo, v čem je inspirovalo nebo co se jim naopak nelíbilo

4. Komunitní kruh

- Každý účastník má možnost požádat o vedení daného komunitního kruhu (vzniklý osobní problém jak v rámci KC tak i mimo něj)
- Každý účastník má nárok na vznesení konkrétního tématu (aniž by kruh vedl)
- Každý účastník má nárok vznést požadavek na mimořádný (krizový) komunitní kruh v případě potřeby

5. Novinářský workshop

- Každý účastník má možnost stát se redaktorem komunitního časopisu Žitná
- Každý účastník má možnost podílet se na tvorbě konceptu a tématu
- Každý účastník má možnost spolupodílet se na tvorbě časopisu dle svých dovedností a zájmu také výtvarně (nejen psaním článku)
- Účastníci KC participují dle svých možností a zájmu také na prezentaci činnosti KC formou distribuce časopisů na konkrétní místa ve veřejném prostoru. Tato místa a množství distribuovaných časopisů mohou rovněž sami navrhnout.

6. Angličtina

- Každý účastník aktivity může navrhnout výběr textu v angličtině (např. písně, články na internetu, tématu, ...)
- Každý účastník může vytvořit „domácí úkol“ pro ostatní

7. Další výchovně vzdělávací aktivity

- Každý účastník může navrhnout vzdělávací aktivitu dle svého zájmu (podílet se na výběru dokumentárního filmu, upozornit na zajímavý článek nebo publikaci, přinést nový kvíz, navrhnout společenskou hru, upozornit na zajímavou výstavu apod.) Zařazení této aktivity je následně komunikováno v rámci komunity a všichni přítomní účastníci se mohou vyjádřit, zda o tuto aktivitu mají zájem.
- Každý účastník má možnost se dle svých schopností a znalostí zapojit do praktických cvičení: tréninku paměti nebo soutěžních her. Všichni účastníci, kteří mají o tuto aktivitu zájem, mají stejný prostor pro prezentaci svých dovedností. Pracovníci KC, kteří danou aktivitu vedou nebo facilitují, průběžně dohlížejí na to, aby tyto aktivity probíhaly v duchu vzájemného respektu mezi jednotlivými účastníky.

V rámci rozvoje KC byly připravovány další výchovně vzdělávací, zájmové a společenské aktivity, které nakonec nebylo možné realizovat v důsledku pandemie (nemoci covid -19) jako například kurzy počítačové gramotnosti, cyklus Jak vznikla bible aj.

2.5 Příklady dobré praxe:

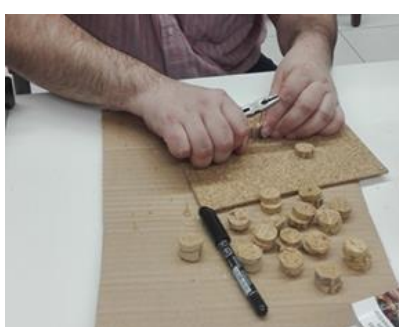
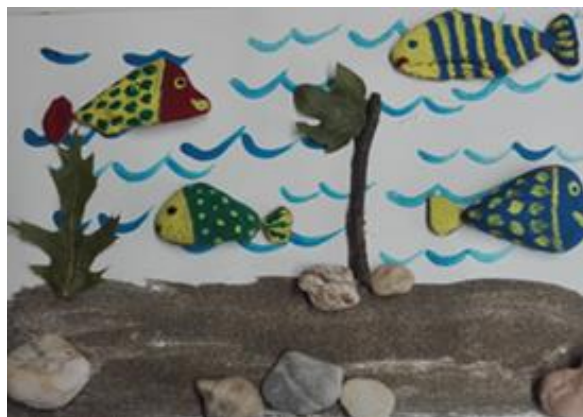
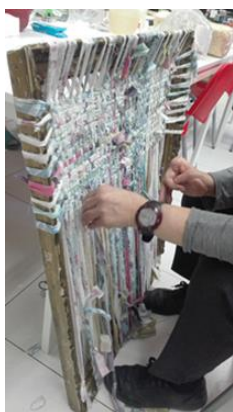
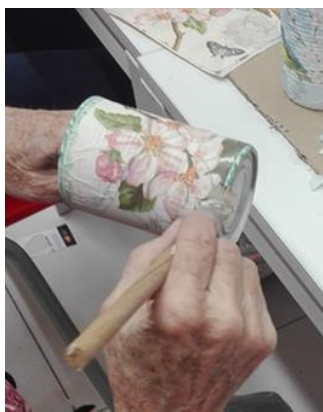
ATELIÉR

Této aktivitě vzhledem k šíři možností a přínosů v rámci individuální a komunitní práce bylo v týdenním programu KC poskytnuto nejvíce času – aktivita byla obvykle zařazována 2x týdně.

Ateliér zahrnuje pestrou škálu činností dle zájmu a možností účastníků, ve které mají své důležité místo aktivity dostupné i méně manuálně zručným účastníkům (např. výroba zapichovátek do květináčů, vykrajování vánočních ozdob, batikování nebo malování bublinami). Oblibu získaly jednoduché techniky s efektním výsledkem (např. odlévání mýdla nebo výroba svíček ze včelího vosku) či atraktivní techniky, které si účastníci pro jejich finanční nákladnost obtížně vyzkouší jinde (např. malování na látku, výroba práničků technikou big shot nebo pryskyřicových šperků)

Ateliérové činnosti přináší prostor i pro vlastní kreativní nápady a umožňují účastníkům vzájemně se inspirovat a učit se jeden od druhého (viz např. výroba adventních nebo vánočních dekorací). Účastníci příležitostně uvítali i individuální, svobodný prostor pro rozvoj svých stávajících dovedností nebo talentů (např. ruční práce, kresba a malování aj).

V navazujícím projektu bylo vytvořeno nejvíce prostoru pro recyklaci a práci s přírodninami. Obě oblasti nabízí nejen výhodu nižších nákladů na výrobu a jsou ekologicky šetrné, ale mají také pro primární cílovou skupinu symbolický přesah. V rámci projektu získala oblibu např. výroba dekorativních plechovek technikou decoupage, tvorba šperků z korku nebo kávových kapslí. Novou populární aktivitou byla šicí dílna.

VAŘENÍ

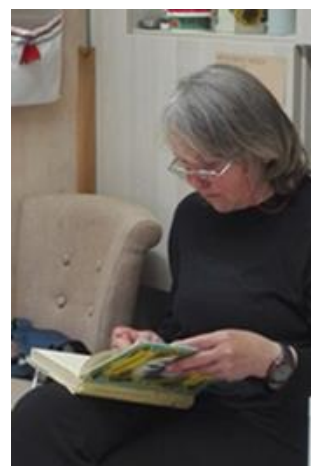
Aktivita je určena jak těm, kdo nemají s vařením příliš velkou přímou zkušenost, tak zkušeným profesionálům, kteří možnost uvařit si díky své sociální situaci ztratili. Dobrou praxí pro začátečníky jsou polévky a zeleninové saláty. Méně zkušení také mohou pomoci s přípravou surovin (očištění, krájení apod.). Aktivita je užitečným procvičením schopnosti nekonfliktně spolupracovat. Složitější receptury zároveň učí kuchaře i strážníky trpělivosti. Účastníci také dlouho a rádi vzpomínají na aktivity, kdy mohli naučit druhé uvařit své oblíbené jídlo nebo kdy se sami naučili (nebo ochutnali) něco nového. Příkladem dobré praxe je také skutečnost, kdy opakovaná účast na aktivitě umožňuje upéct skvělé sušenky na prezentační akci, vánoční cukroví nebo chutný dort na oslavu narozenin.

Oživením aktivity v návazném projektu byl cyklus „Vaříme se šéfkuchařem“, díky kterému měli účastníci příležitost vařit pod vedením profesionálního kuchaře a majitele restaurace. Naučili se nejen novým receptům a přístupům, ale mohli si také v praxi vyzkoušet, jak by obstáli na pozici kuchaře či pomocného kuchaře na otevřeném trhu práce.

FILMOVÝ A LITERÁRNÍ KLUB

Vedle filmového klubu získal v návazném projektu více prostoru také literární klub, pro který účastníci vybírali své oblíbené autory – někdy se na výběru shodlo více účastníků, jindy některá či některý z nich představil svého oblíbeného autora nebo autorku ostatním. Společně tak účastníci strávili příjemné odpoledne např. s H. CH. Andersenem, J. Vernem, Astrid Lingrenovou, Karlem Čapkem nebo Charlesem Dickensem. Kromě společné četby byly součástí klubového programu kvízy o autorovi a jeho díle nebo filmová zpracování některého z děl. Úspěšný byl také cyklus věnovaný bajkám a jejich autorům, v němž byla využita možnost poslechu audioknih.

*Inovací filmového klubu byl např. **cyklus Bohéma**, kdy se účastníci mohli nejen dozvědět řadu zajímavých informací o historii českého filmu a jeho protagonistech, ale také přinášet své vlastní znalosti a zkušenosti z této oblasti a předávat je ostatním účastníkům. Velkým zážitkem pro účastníky byla též společná **návštěva kina** (Evald).*

KOMUNITNÍ KRUH

*Komunitní kruh v závěru týdne byl nejen místem vzájemného sdílení účastníků (ohlédnutí za uplynulým týdnem a plánování příštích dnů v běžném životě i v rámci komunitních aktivit), ale také prostorem k řešení provozních záležitostí KC nebo reflexí napětí v komunitě. Své místo v této aktivitě mají programy s terapeutickými prvky – **aktivita proto byla příležitostně provázaná s arteterapií. Oblíbené byly např. pohádkové karty, které nabízely širokou škálu využití dle aktuální potřeby nebo nálady účastníků.***

NOVINÁŘSKÝ WORKSHOP

*Účastníci se postupně naučili přistupovat k vydávání časopisu velmi zodpovědně a novinářská činnost si našla své místo mezi pravidelnými aktivitami. Cílem vydávání vlastního časopisu je využití invence jednotlivců, prohlubování jazykových a vyjadřovacích dovedností (psaní článků, reportáží, vzpomínek, ohlédnutí), výtvarných schopností (koláže, kresby), rozvíjení počítačových dovedností (přepisování rukopisů, vyhledávání informací), učení se zvládnout úkol od začátku až do konce (soustředit se na danou činnost, naplánovat úkol s cílem dodržet termín uzávěrky, sledovat kontext sdělovaného, přemýšlet o potencionálních čtenářích, vyvarovat se stereotypů apod.) **V navazujícím projektu byl v souvislosti s touto aktivitou kladen důraz na rozvoj tvůrčího psaní, mediální gramotnost a práci se stereotypy nejen v oblasti bezdomovectví.***

Výchovně vzdělávací aktivity

ANGLIČTINA

Kurzy angličtiny vyžadovaly od účastníků nejen vytrvalost, odvahu a pravidelnost v docházení (1x týdně, 1,5 hodiny) ale byly zároveň velkou školou trpělivosti a tolerance – každý z účastníků přicházel s jinou mírou pokročilosti či talentu na učení cizích jazyků, každý měl od kurzu trochu jiná očekávání. Navíc bylo možné se do kurzu zapojit kdykoli v průběhu. Tato aktivita přinášela nejen rozšíření jazykových dovedností, ale měla i důležitý komunitní rozměr.

TRÉNINK PAMĚTI, KVÍZY A VĚDOMOSTNÍ SOUTĚŽE

Dalším vzdělávacím aktivitám byl pravidelně věnován čas 1x týdně, někdy pro velký zájem i 2x týdně v kombinaci s jinou aktivitou (obvykle ateliérem nebo komunitním kruhem). Velkou oblibu si získaly tréninky paměti, vědomostní kvízy nebo hry (Země město). Pomyslnou třešničkou na dortu byla vědomostní soutěž AZ kviz, kterou si účastníci s chutí zahráli i on line s neviditelným soupeřem.

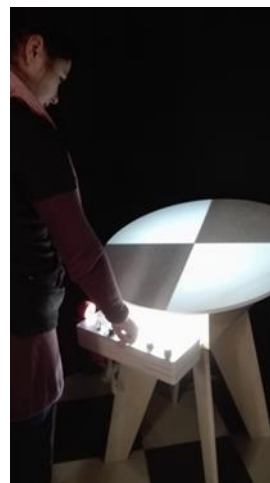
NAUČNÉ VYCHÁZKY

Naučné vycházky po Praze spojené s kvízy byly v navazujícím projektu modifikací původně úspěšných výletů – pro řadu účastníků bylo chození na větší vzdálenosti ze zdravotních důvodů namáhavou činností, rádi se ale dozvíдали nové věci a poznávali neznámá místa. Tyto akce neměli obvykle na rozdíl od jiných tak početnou účast, ale právě díky tomu poskytovaly více prostoru jednotlivcům pro neformální setkání, kde se mohli navzájem lépe poznat. Účastníci se takto vypravili např. do Kinských sadů nebo do Starého židovského města pražského. Společné zážitky a získané informace o navštívené lokalitě pak sdíleli s dalšími účastníky v rámci komunitních kruhů či jiných aktivit.

NÁVŠTĚVY MUZEÍ A VÝSTAV

Díky pandemické situaci byly aktivity jako návštěvy výstav a muzeí v novém projektu bohužel poněkud omezeny, několik se jich přesto ale podařilo. Velký úspěch měla např. návštěva v té době nově otevřeného Filmového muzea v Praze.

WORKSHOPY

*Workshopy byly pro účastníky velkou výzvou. **Koncepce kombinovat teoretickou a praktickou část a poskytnout velký prostor pro interakci se ukázal jako velmi užitečný.** Umožnil zapojit se nejen těm, kteří se opravdu chtěli v dané oblasti něco dozvědět a posílit se v potřebných dovednostech, ale i těm, kteří danou oblast ve svém životě považovali za zvládnutou – mohli se s ostatními podělit u své užitečné zkušenosti a díky tomu si i nenásilnou formou osvojit potřebné dovednosti a znalosti chybějící nebo nově pracovat se zažitými stereotypy. Aktivita významně podpořila respektující vztahy v komunitě. Zároveň byla testem bezpečného prostředí – účastníci mohli odmítnout sdílet své výstupy z praktické části nebo se zúčastnit scének a her (např. řešení konfliktní situace nebo simulace pracovního pohovoru), tuto možnost nakonec ale využilo jen několik jedinců.*

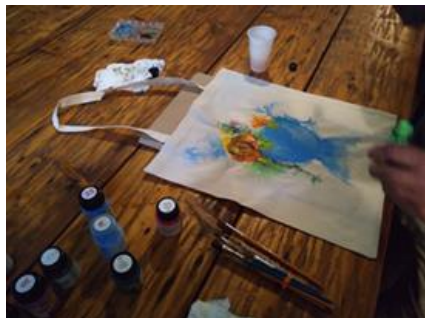
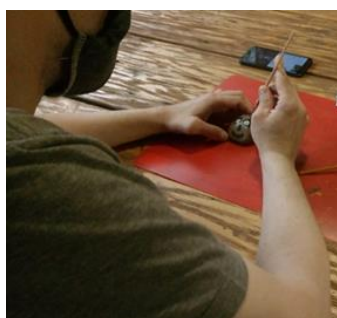
KOMUNITKO NARUBY

Aktivita představovala vítanou příležitost k procvičení celé řady měkkých dovedností a k posílení sebevědomí lektorů z řad účastníků, zároveň byla příležitostí pro ostatní (včetně komunitních pracovníků) dozvědět se či vyzkoušet si něco nového. Téma si volili lektori sami - např. poznávání léčivých bylin, automatická kresba nebo židovské svátky.

Pravidelné aktivity v době pandemie – hostel

Vyhlášení nouzového stavu v souvislosti s pandemickou situací (nemocí covid -19) přinesla uzavření prostor KC, nikoli však přerušení jeho činnosti. Po počáteční fázi, kdy se tým pracovníků KC soustředil na materiální pomoc ženám a mužům bez domova, šití roušek a další aktivity nezbytné v první vlně koronakrize, se aktivity KC přesunuly do nedalekého hostelu, který sloužil jako krizové ubytování pro osoby bez domova. Své místo zde našly aktivity přinášející uvolnění v náročné době jako filmový klub nebo ateliérová činnost, ale také aktivity praktické jako např. workshopy zaměřené na návrat na trh práce. Poskytování aktivit osobám ubytovaným v hostelu se ukázalo natolik důležité pro jejich psychickou podporu, že tyto aktivity určitou dobu probíhaly ještě paralelně po znovuotevření prostor KC.

3. NEPRAVIDELNÉ AKTIVITY

3.1 Cíle, typy a formy nepravidelných aktivit

Cíle

- podpora sociální soudržnosti, propojování osob ohrožených sociálním vyloučením s majoritní společností, zvláště s místní komunitou.
- přemostění bariér mezi oběma skupinami, předávání zkušeností, odstraňování stereotypů
- zvyšování povědomí o problémech (nejen) ženského bezdomovectví
- participace na životě místní komunity
- poskytnutí nových impulzů, zážitků a zkušeností ženám a mužům ohroženým sociálním vyloučením nad rámec jejich stávajícího běžného způsobu života, posílení motivace a schopností potřebných k úspěšné společenské reintegraci

Typy aktivit

- **kulturní:** vernisáže, koncerty
- **naučné:** přednášky a besedy
- **představující dovednosti cílové skupiny:** workshopy a divadelní představení,
- **informační:** veletrhy a jiná prezentace činnosti KC
- **společenské:** setkání s místní komunitou (sousedy)
- **osvětové:** partnerské projekty zaměřené na odstraňování společenských stereotypů účast na sociálně-kulturních projektech pořádaných jinými subjekty
- **další aktivity dle výběru cílové skupiny:** sportovní, zájmové, environmentální aj.

Formy aktivit dle zapojení cílových skupin

- **akce pro komunitu účastníků ve veřejném prostoru mimo prostory KC** (skupina žen a mužů bez domova se účastní veřejné akce -)
- **akce KC otevřená veřejnosti** (ženy a muži bez domova se účastní pasivně jako posluchači nebo diváci, popř. se aktivně podílejí na přípravě akce pořádané v rámci KC pro veřejnost – např. přednáška, vernisáž)
- **účastníci KC přímo spolupracují se zástupci veřejnosti na realizaci akce** (např. Sametové posvícení, Noc venku, divadelní představení aj.)

Výběr typů a forem nepravidelných aktivit

Na výběr forem, termínů a témat nepravidelných aktivit v KC má vliv zejména:

- zkušenosti komunitních pracovníků (při výběru témat, vyhledávání přednášejících či lektorů, propagaci akce),
- náměty a zájmy primární cílové skupiny,
- ochota místní komunity ke spolupráci,
- finanční a prostorové možnosti KC,
- aktuální roční období (např. v létě je možné uspořádat koncert venku).

3.2 Vývoj nepravidelných aktivit

Nepřavidelné aktivity na počátku realizace projektu

Při vzniku Komunitního centra (tedy na počátku předchozího projektu) se tým pracovníků KC soustředil (obdobně jako u pravidelných aktivit) především na aktivity, které lidé bez domova či ohrožení ztrátou bydlení ve své současné situaci nejvíce postrádají, protože jsou pro ně nyní obtížně dosažitelné. Tyto aktivity měly nejen reagovat na jejich potřeby a zájmy, ale také přinášet účastníkům nové inspirativní impulzy a přispět k získávání společných zážitků v rámci komunity. Tým KC hledal také aktivity, které by umožnily nenásilné propojení vyloučených osob s majoritní společností a přispěly k odstraňování bariér a předsudků na obou stranách.

V prostorách KC byly úspěšně nabízeny zvláště **přednášky a besedy** (odborné, zájmové a cestovatelské) a **vernisaže fotografií** (na sociální témata). Mimo své prostory KC uspořádalo dva **benefiční koncerty**.

Rozšíření aktivit v průběhu realizace projektu

Vedle těchto akcí bylo postupně do programu KC zařazováno stále více nepravidelných aktivit, které podporovaly aktivní zapojení účastníků. Jednalo se zejména o:

- akce podporující **soužití s místní komunitou** (účast na veřejných akcích jako Zažít město jinak či Letenský masopust, uspořádání Dne sousedů nebo společné bohoslužby pod širým nebem)
- **osvětové akce pořádané společně se širší veřejností** (např. účast na 2 ročnících Sametového posvícení)
- **akce umožňující prezentovat činnost KC** (účast na veletrzích, Dnu demokracie, samostatné uspořádání vernisáže z ateliérové tvorby účastníků Máme to pod střechou?)

-

Aktivity v pokračujícím projektu

Rozvíjející projekt KC v následujících dvou letech navázal na předchozí zkušenosti také u nepravidelných aktivit. V programu byly ponechány nejvíce atraktivní aktivity dle zájmu účastníků, jejich zájem o aktivní participaci pak přinesl aktivity zcela nové, umožňující účastníkům nejen veřejně prezentovat výsledky činnosti KC, ale také předávat své vlastní dovednosti a zkušenosti a tak přispět k odstraňování společenských mýtů nejen v oblasti bezdomovectví. Realizovány byly aktivity:

- **Akce propojující s místní komunitou** (Uklid'me Česko, Zažít město jinak)
- **Účast na festivalech s nabídkou vlastních workshopů** (Food festival, Mezi ploty)
- **Kulturně společenské a osvětové akce pořádané ve spolupráci s dalšími subjekty** (Noc venku, Sametové posvícení, Nehodící se škrtněte)
- **Kulturně společenské akce jako výstupy pravidelných aktivit** (divadelní představení (Sama, doma?; Zůstaňte doma!), vernisáže (Nemám ani korunu)

3.3 Metodika nepravidelných aktivit a participace účastníků

Základní postup plánování a přípravy

- komunitní pracovnice vyhledává vhodné kontakty na organizace, příp. jednotlivce ochotné spolupracovat na cílech projektu KC (workshopy, přednášky, besedy, kulturně společenské a osvětové akce aj.)
- zástupce potencionálních spolupracujících organizací seznamuje s cíli projektu, sjednává si s nimi schůzky, mapuje spolu s nimi možnosti spolupráce (náplň a forma programů podle jejich zaměření)
- zařazení nepravidelné aktivity do programu a další kroky (plánování realizace, časový harmonogram) navazují až po poradě s týmem a po konzultaci s účastníky v rámci komunitního kruhu
- komunitní pracovnice usilují o to, aby do programu byly zařazovány aktivity, o které mají účastníci zájem a do jejichž přípravy a realizace se mohou dle svých možností a zájmu aktivně zapojit – tyto možnosti zapojení projednává se spolupracujícími organizacemi, pracovním týmem i samotnými účastníky KC
- komunitní pracovnice za pomoci účastníků KC zajišťuje pozvání obyvatel místní komunity (osobně, prostřednictvím letáků, pozvánek na FB nebo informace na webových stránkách organizace)
- oslovuje a zve ke spoluúčasti potenciální účastníky ze širší komunity (klienty/klientky spřízněných neziskových organizací např. azylových domů, denních center apod.)
- je garantem celé aktivity, tj. jejího průběhu včetně veškerého zabezpečení, sjednává si pomoc od svých kolegů
- po ukončení vyhodnocuje spolu s kolegy, příp. s účastníky KC celou akci.

Zapojení účastníků

Účastníci se do aktivit zapojují podle svého zájmu a schopností, s ohledem na jejich další osobní rozvoj. Ideálním případem je, pokud participují na všech fázích projektu.

1. Participace při přípravě, příklady:

- Pozvání osob v bezprostředním okolí na nepravidelné aktivity KC, pomoc a podpora při snižování bariér a odstraňování stereotypů
- Výroba prezentačních výrobků (např. Noc venku)
- Výroba kostýmů, rekvizit a kulis (např. divadelní představení Sama, doma?)
- Výroba pamfletů, popisků, plakátů (např. Nehodící se škrtněte)
- Výroba masek a kostýmů (např. Sametové posvícení)
- Tvorba tématu aktivity (např. Sametové posvícení, Noc venku)
- Aktivní podíl na tvorbě vlastního programu (autorské divadelní představení, Živá knihovna)

2. Participace při organizaci, příklady:

- Příprava prostoru
- Příprava a odnos rekvizit, materiálu, výrobků, ...
- Poskytování informací přichozím návštěvníkům o průběhu akce
- Spolupráce s ostatními organizacemi

- Přinášení podnětů k zajištění a zlepšení organizace akce, pomoc s řešením krizových situací

3. Participace během společenské akce, příklady:

- Udržování pořádku na akci
- Zodpovědnost za včasný příchod, zajištění svěřeného úkolu či věci (např. divadelní představení, Živá knihovna)
- Zodpovědnost za bezproblémové chování na akci, vč. šíření dobrého jména organizace/ Komunitního centra Žitná (slušné vystupování, nulová tolerance užití omamných látek, ...)

4. Participace při ukončení akce

- Úklid po akci
- Balení a odnos věcí
- Závěrečná evaluace

3.4 Motivační odměny

Navazující projekt KC přinesl inovaci v podobě motivačních odměn. Každý účastník z primární cílové skupiny, který se aktivně účastní přípravy a realizace nepravidelné aktivity, má nárok na finanční motivační odměnu. Komunitní pracovník má právo při nedodržení pravidel tuto odměnu krátiť nebo neposkytnout (dle závažnosti situace). Následující pravidla byla vytvořena na základě praktických zkušeností a v souladu s podmínkami příslušné projektové výzvy.

1. Kritéria pro výběr účastníků (příjemců podpory)

- podepsaná Karta účastníka
- aktivní účast na aktivitách KC a to minimálně při přípravě a tvorbě dané nepravidelné aktivity

2. Administrace

- motivační odměny jsou vypláceny pouze při podpisu DPP, kterou smí za KC podepsat pouze vedoucí pracovník nebo zástupce ředitele
- každý účastník KC, který se účastní na aktivitě v rámci motivačních odměn, musí být podepsaný na prezenční listině a čas strávený na dané aktivitě je započítáván do indikátorů projektu

3. Práva a povinnosti účastníka (příjemce podpory)

- účastník se dostaví na aktivitu dostavit včas, slušně a čistě oblečen (pokud to nepopírá charakter akce, např. masky, kostýmy, ...)
- účastník není pod vlivem žádné omamné látky; účastník, který se dostaví pod vlivem omamné látky, bude z aktivity okamžitě vykázán

- účastník dbá na slušné jednání a vystupování a svým chováním chrání dobré jméno KC a celé organizace
- účastník má nárok na vystavení potvrzení o účasti na aktivitě za účelem zajištění přístupu do svého ubytování (pokud to zařízení požaduje)
- účastník je včas seznámen se všemi organizačními náležitostmi souvisejícími s aktivitou, ve které má přidělený úkol (rozsah úkolu, místo akce, možnosti dopravy a stravování na akci, čas zahájení i skončení akce, výše finanční odměny)

4. Finanční odměna

- účastníkovi náleží finanční odměna pouze za aktivní účast na nepravidelné aktivitě a její výše je předem dohodnutá
- výši finanční odměny určuje vedoucí komunitní pracovník, v případě jeho nepřítomnosti jeho zastupující pracovník a odvíjí se dle náročnosti dané aktivity (čas, energie, stupeň participace, aj.)
- v případě porušení dohodnutých pravidel a podmínek, má komunitní pracovník právo na krácení či nevyplacení odměny (např. přítomnost omamných látek, nedostavení se na aktivitu, pozdní příchod, odmítnutí výkonu určité práce, která je zároveň ale součástí nepravidelné aktivity, ...)
- v případě sporné situace rozhodne o verdiktu vedoucí pracovník na základě platné legislativy (Zákoníku práce)

3.5 Příklady dobré praxe:

CESTOVATELSKÉ PŘEDNÁŠKY:

Cestovatelské přednášky jsou vděčnou formou setkání primární a sekundární cílové skupin a jsou skvělým nástrojem destigmatizace. Účastníci z veřejnosti byli často v prostoru pro dotazy překvapeni tím, jak široký rozhled lidé bez domova mohou mít. Příkladem dobré praxe je přednáška dobrodruha, cestovatele a fotografa Marka Jelínka, kterému se podařilo projet na koloběžce dva kontinenty, pořádaná v bohnické V. koloně. V navazujícím projektu bylo této aktivitě bohužel věnováno méně prostoru s ohledem na pandemickou situaci.

UKLIÐME ČESKO

Akce „Uklidme svět, uklidme Česko“, probíhá na území celé naší republiky. Dobrovolníci si po registraci vyberou na interaktivní mapě úklidů místo nebo skupinu, ke které se připojí. V termínu akce se pak na místě sejdou a společně uklidí. Tým KC byl na podzim 2019 také přítom. Akce proběhla v sobotu a přilákala řadu účastníků KC. Komunitní skupina, ke které se připojili další osoby z veřejnosti, uklízela poházené odpadky na Vltavském nábřeží a v pražských uličkách.

NEHODÍCÍ SE ŠKRTNĚTE

Tento pilotní projekt díky KC v říjnu 2019 na chvíli úzce propojil celkem devět neziskových organizací zaměřených na pomoc lidem bez domova. Program na hlavní stage patřil hlavně bezdomoveckým divadlům a Muzikantům bez domova, přednášce odborníků z asociace Bezdomovci, lidé jako my nebo představení různých zajímavých projektů, např. Sametového posvícení. Na venkovní stage se mohli návštěvníci občerstvit u Kuchařek bez domova, nakoupit v šatníku Přestupní stanice, prohlédnout si výstavu Umělců bez domova, posedět s živou knihou (NP) nebo si vyzkoušet zážitkový kvíz, který připravila organizace Jako doma. Účastníci KC se aktivně zapojili do celé přípravy a organizace akce a navrch přispěli svým prvním autorským divadelním představením „Sama, doma?“.

Pro velký úspěch KC připravovalo v roce 2020 druhý ročník, opět s bohatým programem, pandemická situace nakonec pořádání akce neumožnilo.

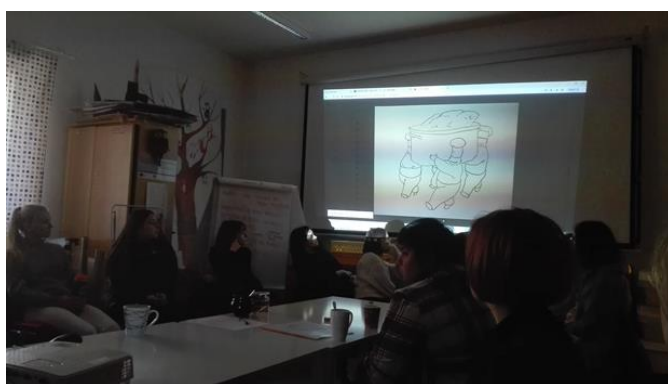
FESTIVALOVÉ WORKSHOPY - FOOD FESTIVAL A FESTIVAL MEZI PLOTY

Mezi ploty je festival, který se každoročně odehrává v parku Psychiatrické nemocnice Bohnice. Její brány se v květnu na několik dní otevírají veřejnosti. Komunitní centrum se ho v roce 2019 účastnilo poprvé a tak všichni byli plni očekávání. Food festival má svou tradici v Brandýse nad Labem. Na obou festivalech účastníci KC zajišťovali workshop, kde si malí návštěvníci mohli vytvořit výkres foukáním pestrobarevných bublin na čtvrtku papíru. Kromě dětí se zapojila i většina rodičů a díky tomu vznikl prostor k neformální osvětě. Všichni účastníci KC byli dokonale sebraní, chod workshopu měli zcela pod kontrolou a svým nadšením a pracovitostí přilákali ke stánku mnoho návštěvníků.

SAMETOVÉ POSVÍCENÍ

Tak jako v uplynulých dvou letech, ani v roce 2019 si Komunitní centrum v Žitné nenechalo ujít účast na Sametovém posvícení, tak trochu jiné oslavě 17. listopadu iniciované organizací FÓR-UM. Pro tým pracovníků a návštěvníků KC tato aktivita znamenala především společné hledání palčivých sociálních témat, vymýšlení vtipných sloganů a tvořivou práci ve výtvarných dílnách při satirickém ztvárnění tématu, které si zvolili. Vyvrcholením byl společný zážitek v satirickém průvodu masek 17. listopadu. Cílem klíky účastníků KC v roce 2019 bylo upozornit většinovou společnost na nedostatek finančních prostředků v pomáhajících profesích a poukázat na to, jaký to může mít dopad na ohrožené skupiny. Účastníci vytvořili za tímto účelem pod vedením výtvarníků a dramaturgů ve spolupráci se studenty gymnázia Jana Patočky kaširované masky slepého kuchaře a číšníka. Slepý kuchař symbolizoval tu část společnosti, která nevidí, že pomáhající profese, organizace a spolky jsou nezbytné nejen pro ohrožené skupiny, ale i pro morálně a ekonomicky vyspělou společnost jako takovou.

NOC VENKU – ŽIVÁ KNIHOVNA

Noc venku je celorepubliková kampaň na podporu lidí bez domova, která v listopadu 2019 proběhla celkem v 15 městech. V Praze ji tradičně organizovalo neformální uskupení Bezdomovci, lidé jako my. V pražské AVU byl program více než bohatý a účastníci KC se na ní podíleli s projektem Živé knihovny. Dovolili, aby ostatní listovali kapitolami jejich života...

V roce 2020 proběhl 9. ročník Noci venku z důvodu pandemie covid-19 v on line prostotu. Účastníci KC se tentokrát zapojili on - line pozvánkou na výstavu a prvním dílem divadelního seriálu „Zůstaňte doma!“.

3.6 Provázání pravidelných a nepravidelných aktivit

AUTORSKÁ DIVADELNÍHO PŘEDSTAVENÍ

„SAMA, DOMA?“

„Vítejte u živé verze pořadu Sama doma! Tématem dnešního večera bude život na ulici, a jak na něj vám představí odborníci na slovo vzatí“. Těmito větami začíná divadelní představení „Sama, doma?“ Divák se v něm dozví nejen zcela základní informace, například jak se správně obléct, ale zúčastní se i kurzu vaření nebo spacího workshopu. „Sama, doma?“ je autorské představení, na kterém se podíleli všichni herci. Každý z nich do něj vložil něco ze svého života a tak publikum zažije nejen 45 minut zábavy, ale i emočně silných momentů. Představení mělo premiéru na akci „Nehodící se škrtněte“, reprízu v kavárně Potrvá. Dalších repríz ani derniéry se kvůli pandemické situaci (zatím) nedočkal.

„ZŮSTAŇ(TE) DOMA!“

Toto doporučení, které většina z nás dobře zná z první i druhé vlny korona krize, inspiroval divadelní společnost Komunitního centra v Žitné k dalšímu autorskému představení. Lidé bez domova, kteří komunitní centrum navštěvují, si logicky položili otázku, kde takové „doma“ najít. A s nadhledem sobě vlastním divákům z pohledu makléřů imaginární realitní kanceláře doporučí několik atraktivních způsobů bydlení. Stačí si vybrat. Představení kvůli pandemii nebylo bohužel možné odehrát naživo, účastníci se tedy odvážně přesunuli do on - line prostoru.

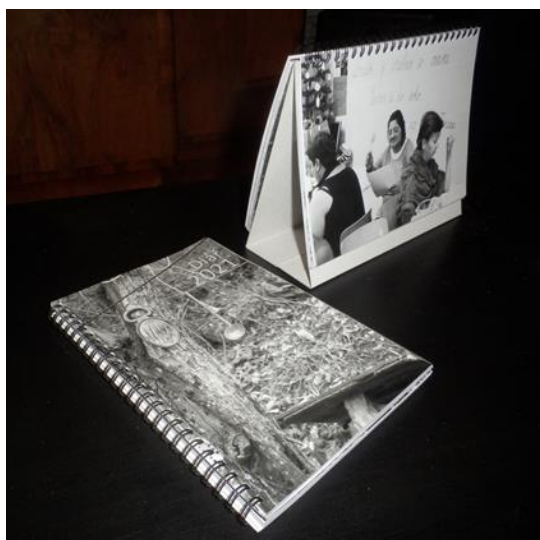
VERNISÁŽ „NEMÁM ANI KORONU“

Vernisáž prací, které vznikly v ateliéru KC, měla úspěch již v předchozím fungování KC. V navazujícím projektu jsme tuto dobrou praxi chtěli zopakovat, předjednány byly již i výstavní prostory. Pandemická situace to však neumožnila. Rozhodli jsme se proto pro poněkud alternativní on line verzi, která je nyní dostupná ve veřejném prostoru, na FB a webových stránkách organizace. Takto vystavovaná díla vznikla v první vlně koronakrize na aktivitách KC v hostelu v Melounové ulici.

STEREOTYPY O BEZDOMOVECTVÍ - DIÁŘ A KALENDÁŘ 2021

Několik čtvrtěčních odpolední v KC patřilo debatám, workshopům a filmům na téma mediální gramotnosti. Umět se dnes dobře orientovat v návalu informací je stále důležitější. A tak dalším logickým krokem byla práce se stereotypy o sociálně vyloučených skupinách. Tyto aktivity se staly součástí novinářských workshopů, ale také např. několika komunitních kruhů. S výstupy se pak mohli seznámit čtenáři časopisu Žitná. Vzhledem k tomu, že jsme takto získali poměrně dost materiálu a někteří účastníci se pro tuto práci nadchli, vznikl jako další společný výstup diář a kalendář, do kterého bylo zařazeno i několik příběhů ze Živé knihovny. Cennou součástí přípravy byla i spolupráce s externí lektorkou a hlavně s profesionální fotografkou, která pro kalendář umělecky zdokumentovala činnost KC a její účastníky.

4. PORADENSTVÍ

4.1 Metodika poradenství

Principy a přístupy v poradenství

Východiskem je lidskoprávní základ, bez diskriminace z jakéhokoliv důvodu, s respektem ke každému jedinci a jeho důstojnosti.

Formy poradenství

- individuální
- skupinové

A. INDIVIDUÁLNÍ PORADENSTVÍ – jeho charakteristika a rámec

Pracovník je k dispozici tomu, kdo řeší složité osobní problémy a má zájem je před pracovníkem otevřít - je ochoten dotyčného s respektem vyslechnout, problém sdílet, hledat zdroje pomoci; nabízet možné cesty řešení, a to vždy ve spolupráci s klientem. Rozhovor se děje v klidném, nerušeném prostoru, pracovník zachovává mlčenlivost o skutečnostech důvěrně sdělených.

B. SKUPINOVÉ PORADENSTVÍ

Tato forma poradenství probíhá v rámci pravidelných komunitních kruhů nebo jako samostatná aktivita. Předmětem může být společný / sdílený problém účastníků, nová legislativní úprava apod.

Cesta do poradny a informovanost o službě

O možnosti využít sociálního poradenství jsou účastníci *informováni již při první návštěvě KC* (úvodní pohovor, seznámení s nabídkou KC a fungováním centra).

K případnému rozhovoru zve i jednoduchá *pozvánka do poradny* vyvěšená na viditelném místě při vstupu do prostor Komunitního centra.

Účastníci aktivit KC přirozeně průběžně hovoří o různých záležitostech, mohou však také zavést rozhovor na osobnější téma. To se zpravidla děje v důsledku postupného získávání důvěry k pracovníkům. Pokud se téma v určitém okamžiku rozhovoru začne prohlubovat, *pracovníci komunitního centra mohou dotyčnému nabídnout rozhovor s poradcem.*

Poradce/poradkyně

Osoba poradce/poradkyně je kvalifikovaný/ná sociální pracovník/pracovnice, splňující nároky dle zákona č. 108/2006 Sb.

Kdy a kde (místo, čas, prostory poradny)

Konzultace mohou probíhat v čase provozu KC, tj. mezi 13 – 18 hodinou odpoledne; konkrétně (není-li domluveno jinak) je poradna k dispozici zpravidla denně (kromě středy) od 14 do 16 hod. V příp. nepřítomnosti poradce jej zastupuje pověřený sociální pracovník / sociální pracovnice.

Co je možné konzultovat

- otázky finanční (např. příjmy, dluhy, osobní rozpočet)
- otázky spojené s bydlením
- otázky pracovní
- otázky spojené s vlastním rozvojem
- otázky spojené s dalšími problematickými oblastmi (vztahy, krizové situace aj.)

Vybavení poradny

Kromě nezbytného místa k sezení ve dvojici (se stolem) v nerušeném prostoru má pracovník k dispozici počítač s možností připojení k internetu a telefon;

Průběh služby individuálního poradenství

(mapování, plánování, průběh, vyhodnocení)

- mapování situace klienta/ky – sdělované klientem/kou, podporované citlivými otázkami poradce
- průběžné navazování vztahu jedinec - poradce
- nalezení a pojmenování nejpalčivějších/nejpalčivějšího problémů/problému
- dohoda na jeho společném řešení (klient/ka je tím, kdo určuje, zda chce podporu poradce přijímat, poradce hraje v tomto ohledu roli zejména podpůrnou)
- vlastní průběh řešení
- odkazování na další návazné služby
- vyhodnocení dohody

Rozlišuje se

- situační poradenství - jednorázové, při něm nedochází k dlouhodobějšímu plánování
- dlouhodobější - poradce a klient se vždy dohodnou na dalším kroku spolupráce / řešení problému v konkrétním časovém rámci.

Dokumentace

- pracovník/ice poradny vede stručné záznamy o obsahu jednotlivých konzultací do elektronického systému KC FCH P-1,
- v případě dlouhodobější spolupráce zaznamenává s klientem/kou konkrétnější kroky do příslušného formuláře a zakládá je ve spisu klienta. Může také mít k dispozici další nezbytné (pisemné) podklady poskytnuté klientem/klientkou v zájmu řešení daného problému. Nezbytné dokumenty jsou náležitě zabezpečeny (uloženy v písemné / tištěné podobě v uzamčeném boxu v pracovním zázemí sociální pracovnice KC).

5. Řízení projektu

5.1 Realizační tým a porady

V úvodní fázi projektu proběhla startovní schůzka týmu, na které byla popsána a upřesněna činnost KC a všech klíčových aktivit. V úvodní fázi došlo rovněž k rozdělení pracovních náplní v rámci týmu a byly rozděleny úkoly.

Realizační tým se skládá z projektového týmu (projektový manažer + finanční manažer) a odborného realizačního týmu pro přímou práci s cílovou skupinou (4 komunitní sociální pracovníci + vedoucí/ metodik) Na realizaci jednotlivých aktivit KC se dále podílejí lektori nepravidelných aktivit. Zprávy o realizaci projektu zpracovává projektový tým na základě podkladů poskytnutých členy odborného realizačního týmu.

Realizační tým při vzniku a rozvoji KC flexibilně kooperuje. V případě vzniklých problémů v projektu je svolána operativní porada realizačního týmu a nastaven postup řešení.

JAKO RIZIKA REALIZACE PROJEKTU BYLY OZNAČENY SITUACE

- výpadek členů realizačního týmu z důvodu dlouhodobé nemoci
- nedosažení plánovaných hodnot indikátorů
- nedostatečný zájem osob cílové skupiny o účast v projektu
- nespokojenost účastníků projektu s organizací a kvalitou aktivit projektu

Porady realizačního týmu

Pravidelné porady členů realizačního týmu, které hodnotí výsledky dosažené v uplynulém období a plánují další postup, probíhají jednou měsíčně, dle potřeby se konají porady častěji.

ZÁKLADNÍ BODY PROGRAMU:

1. evaluace probíhající realizace projektu
2. plán dalšího rozvoje KC: - aktuální nápady, návrhy, záležitosti a plány dlouhodobého charakteru
3. úkoly z předchozího vyplývající
4. organizační a provozní záležitosti

PRŮŘEZ TÉMATY:

- probíhající aktivity- jak pravidelné, tak zejména nepravidelné.
- rozšiřování programové náplně pravidelných aktivit
- propagace činnosti KC, zvyšování povědomosti veřejnosti o primární cílové skupině
- organizačně-pracovní záležitosti vyplývající z výstupů intervize či supervize
- metodiky
- evaluace aktivit projektu (zařazována pokud možno při každé poradě dílčím způsobem, při některých poradách je jí věnován větší prostor - zpětná vazba k akcím většího rozsahu, zpracování konkrétních podnětů účastníků apod.)

Příklady zápisu:

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Praha – pól růstu ČR

Porada realizačního týmu KC 4. 8. 2020

Přítomni: Cháberová Denisa, Černá Adéla, Cihelková Judita, Sellaová Sandra, Kubištová A.

Nepřítomni: Martina Mossóczy

EVALUACE

- Zhodnoceno obnovení aktivity vaření: klienty uvítáno, s ochrannými prostředky lze dobře realizovat
- Návštěvnost KC je stále ovlivněna fungováním hostelů a ekonomickou aktivitou klientů

1. NÁPADY, NÁVRHY, AKTUÁLNÍ ZÁLEŽITOSTI

NEPRAVIDELNÉ AKTIVITY:

a) Společné grilování s Místními Místním – účelem je propojení organizací pro lepší budoucí spolupráci, seznámení se navzájem, navrhované termíny = 14., 15., 17. 9. (Ester napíše Denisa)

b) Výstava – Umělci na ulici se vyjádřili, že nejsou schopni se díky omezených kapacit účastnit, ostatní napsali rovnou, že nemají dostatek uměleckých děl. Proto musíme využít menší (kavárenské) prostory pro výstavu děl pouze našich klientů. Adél osloví kavárnu Ježkovy oči.

c) Časopis, covidové číslo – návrh od grafičky, posíláme zpět = drobné úpravy

e) Účast na festivalu Chřičfest 12. 9. Pro letošní rok padá, počítají s námi na příští rok.

f) školení na prezentační dovednosti při nepravidelných aktivitách pro veřejnost - domluví Martina, N 4 200,-

g) potvrzena účast na Noci venku = živé knihy + divadlo, motivační odměny pro klienty 100Kč/hod., schůzka s BLJM 18. 8. Od 18hod

h) Adél osloví Klementinum na vánoční prezentaci = Monika.Chundelova@nkp.cz

ch) účast na RunOperun = Judita + Denisa + klientka Alena, pouze pokud dorazí, dohodli jsme se, že v rámci motivace není vhodné klientku kontaktovat a tím jí nastavovat nesprávný model socializace.

PRAVIDELNÉ AKTIVITY:

- a) Kurzy PC gramotnosti přesouváme na září (aktuální klientela, která momentálně navštěvuje pravidelné aktivity, nemá o tuto aktivitu zájem + sháníme stále druhý monitor)*
- b) výuka Angličtiny = přesouváme na září (aktuální klientela, která momentálně navštěvuje pravidelné aktivity, nemá o tuto aktivitu zájem)*
- c) obnoveny WS s NP – začínáme 26. 8., středa od 11hod. WS budou probíhat pravidelně vždy 1x měsíčně v prostorách NP.*
- d) Příprava nového představení – od 4. 8., sms pozvánky „hercům“ odeslány, pravidelnost bude nastavena dle návštěvnosti (bud' 1x týdně nebo 1x za 14dní)*

Zápis provedl/a: Denisa Cháberová, DiS., 4. 8. 2020

5.2 Práce s riziky, příklad dobré praxe

DŮSLEDKY MIMOŘÁDNÝCH OPATŘENÍ V RÁMCI COVIDOVÉ PANDEMIE

Sledované období: jaro – prosinec 2020

Problematická skutečnost: nucené uzavření všech služeb

POPIS PROBLÉMU

- do 16. 3. 2020 provoz KC probíhal standardně – 13:00 – 18:00, zájem o pravidelné i nepravidelné aktivity ze stran klientů značný, návštěvnost standardní*
- od 17. 3. 2020 nucené uzavření ambulantních neziskových služeb, ambulantních sociálních služeb, denních i komunitních center na základě vyhlášení vlády v rámci mimořádných opatření*

ŘEŠENÍ 1: VYTVOŘENÍ NÁHRADNÍHO PROGRAMU KC

- aktivity KC se aktivně přizpůsobí dané situaci – šití roušek pro klientky, veřejnost, pracovníky, sbírání PET lahví, plastových krabiček na jídlo, papírových a igelitových tašek*
- příprava a výdej potravinových balíčků a pomoci*

ŘEŠENÍ 2: OBNOVENÍ PRAVIDELNÝCH AKTIVIT KC

- vytvoření systému opatření, za kterých bude možné PA realizovat mimo KC; pracovníci KC se vydají za osobami bez domova do jejich náhradního ubytování*

1. 20. 4. 2020 = možnost ubytování klientek v rámci humanitárních hostelů v Praze

- Příprava na pravidelné aktivity KC v prostorách hostelu Sophie's v Melounové ulici*
- Organizace PA, komunikace s provozovateli hostelu - zajištění času a prostoru*

- *Zajištění materiálů pro PA, programů PA*
- *Prezentace KC v prostorách hostelu, diskuze s klienty, nábor klientů na jednotlivé aktivity*
- *Brainstorming s klienty a zpětná vazba požadavků na pravidelné aktivity, participace na týdenních programech*
- *Realizace PA ve společných prostorách hostelu*

2. Od 1. 6. 2020 = paralelní fungování KC v rámci hostelu + znovuootevření prostor KC

- *Zajištění prostoru KC z hygienických důvodů – vydezinfikování prostor, zajištění roušek pro klienty, zajištění dezinfekce, zajištění jednorázového nádobí a příborů*
- *Personální zajištění programů pro dvě stanoviště v jednom čase (KC + hostel)*
- *Organizační zajištění programů pro dvě stanoviště v jednom čase (KC + hostel)*
- *Zajištění materiálu pro PA pro dvě stanoviště (KC + hostel)*
- *Nábor/motivace klientů v rámci hostelu pro docházení do prostor KC*
- *Slavností znovuootevření KC – velká návštěvnost, vřelá zpětná vazba a vděčnost za možnost moci znovu navštěvovat KC*
- *Komunitní kruh – ohlédnutí se za minulým obdobím, zvědomění si důležitosti otevření a fungování KC*

3. Od poloviny června pravidelné programy pouze v prostorách KC

- *Vzhledem k postupně klesajícímu zájmu o pravidelné aktivity z řad ubytovaných v rámci prostor hostelu až k nulové účasti a zvyšující se návštěvnosti na pravidelných aktivitách v prostorách KC, ukončujeme působení v rámci hostelu*
- *Od července zaznamenáváme pokles návštěvnosti i v prostorách KC – každoročně se opakující jev v letních měsících = horké počasí vede k demotivaci klientů pro přesun do centra města*

4. Od 1. 8. 2021 = obnova workshopů a nepravidelných aktivit

- *Navazujeme na dlouholetou a pravidelnou spolupráci s organizací Nový Prostor na základě vyžádání ze strany klientů – zájem o ateliérové činnosti*
- *Účastníme se nepravidelné aktivity – workshop pro děti na Food festivalu v Brandýse nad Labem*
- *17. 9. 2021 propojení s organizací Místní místním formou společného grilování – akce pro veřejnost*

5. Od října obnovení workshopů s organizací Jako Doma a akcí s Místní místním

- *Obnovujeme workshopy i v organizaci Jako Doma*
- *Oboustranný zájem o pravidelnost WS jako v době před krizí*
- *1. 10. 2021 pro úspěch opakujeme akci pro veřejnost s propojením spřátelené organizace Místní místním v prostorách Alta na Invalidovně + divadelní workshop*

6. Od 23. 10. 2021 z nařízení vlády KC znovu ZAVŘENO

- *Nastavujeme stejný krizový režim jako během první vlny pandemie (šití roušek, sběr PET lahví, plastových krabiček na jídlo, papírových a igelitových tašek, příprava a výdej potravinových balíčků a pomoci)*
- *Zaznamenáváme psychický propad klientek pravidelně navštěvující KC v době posledních měsíců; U vysokého % klientely došlo ke zhoršení psychického stavu, např. deprese nebo došlo k relapsu závislosti*

7. Od 7. 12. 2021 na základě uvolnění mimořádných covidových opatření znovu OTEVŘENO

- *Obnovujeme fungování KC v prostorách KC*
- *Zahajujeme divadelní workshopy s jasným výstupem – nové divadelní představení „Zůstaň doma“ – výstup plánujeme formou premiéry ve veřejném prostoru*
- *Díky omezení divadelních a kulturních akcí a prostor pro jejich realizaci transformujeme divadelní představení na online vysílání v rámci mediálního prostoru*
- *Obnovujeme workshopy s organizací Nový Prostor*
- *Tvorba diáře a kalendáře – výstup projektu*
- *22. – 23. 12. 2021 – vánoční oběd s klienty*
- *31. 12. 2021 – rozloučení s projektem, evaluace*

VYHODNOCENÍ MIMOŘÁDNÉ SITUACE A ZAVEDENÝCH OPATŘENÍ:

Flexibilně reagujeme na zavedení mimořádných opatření formou sociální pomoci – šití roušek, sběr PET lahví a plastových krabiček na jídlo, jednorázového nádobí a příborů. V době uzavřeného prostoru KC vyhledáváme nové možnosti pro fungování KC mimo jeho prostory, zejména v prostoru hostelu, kde se v prvních týdnech pravidelné aktivity těšily mimořádné oblíbenosti, jakmile to situace dovolila, okamžitě otevíráme prostor KC pro znovuoobnovení pravidelných aktivit KC, obnovujeme workshopy se spřátelenými organizacemi, propojujeme se s veřejností na nepravidelných akcích – společné grilování + divadelní workshopy. V době omezení počtu účastníků na akci transformujeme výstupy z projektu na on - line verze dostupné ve veřejném prostoru: záznam divadelního představení, on line vernisáž koláží a obrazů z doby korona krize, instruktážní videa na FB.

VÝSTUP:

Osvědčila se praxe navázání spolupráce s dalšími subjekty (provozovateli hostelů, sociálních služeb, komunitními centry apod.) formou workshopů – nejúčinnější nástroj zvýšení povědomí o činnosti a nabídce KC a přísunu dalších účastníků se osob.

Pracovnice KC mají tak možnost oslovit potencionální účastníky osobně, a to kromě upoutávek, nástěnek, příp. informací o KC zprostředkovaných jinými osobami.

Díky mimořádným opatřením kvůli pandemické situaci došlo ke ztížení naplňování indikátorů projektu – díky výše uvedeným opatřením se podařilo situaci zvládnout a nejen nakonec naplnit indikátory, ale i zůstat v rámci možností dále k dispozici pro účastníky KC, kteří se ocitli díky pandemii v nepříznivé sociální situaci.

6. EVALUACE:

6.1 Cíl, způsoby a kritéria evaluace

Cíl

Cílem je vyhodnocení všech realizovaných aktivit a prostřednictvím evaluace jejich zefektivnění. Evaluací se zde rozumí proces, na němž se podílejí evaluující osoby a zahrnuje předmět / problematiku evaluace, evaluační nástroje, kritéria evaluace, opatření vedoucí k žádoucí změně, a výstup evaluace.

Skupiny evaluujících osob, předměty a nástroje evaluace:

A. PRACOVNÍCI S ÚČASTNÍKY AKTIVIT:

- **komunitní kruhy** obsahující:
průběžné reflexe k proběhlým akcím (pravidelným i nepravidelným)
možnost podat podnět příp. stížnost (ústní, písemnou)
dotazníky a ankety pro účastníky programů KC
- **zpětná vazba získaná v rámci poradenství**, průběžné sledování sociální kariéry účastníků (motivace ke změně, posílení sociálních dovedností, získání a udržení si důstojného bydlení či zaměstnání apod.)

B. PRACOVNÍCI KC (autoevaluace):

- **porady** realizačního týmu KC – hodnocení naplňování cílů projektu včetně naplňování indikátorů, tj. zájmu o aktivity z hlediska účasti i konkrétní náplně, příp. hodnocení kvalitativního posunu jednotlivců v jejich složité situaci, i v posunu komunity
- **supervize**

DALŠÍ METODY A NÁSTROJE K ZÍSKÁVÁNÍ ZPĚTNÉ VAZBY NA ČINNOST KC

- **průzkumy** potencionálních účastníků programů KC mimo KC
- **zájem/nezájem o spolupráci dalších organizací a realizace** společných aktivit (např. NP, Jako doma, Místní místním aj.)
- **zpětné vazby a ohlasy širší a odborné veřejnosti**: ohlasy na časopis Žitná, komunikace prostřednictvím facebookové stránky, e-mailová komunikace, návštěvnost nepravidelných akcí

Kritéria evaluace

- naplňování cílů projektu vyjadřované opakovanou/neopakovanou účastí účastníků primární a sekundární cílové na aktivitách KC a participací na nich
- pozitivní/negativní hodnocení náplně programů KC a přínosů pro účastníky,
- pozitivní/negativní hodnocení náplně programů KC širší veřejností, odbornou veřejností
- zvýšení informovanosti a motivace nezbytné pro řešení nepříznivé sociální situace účastníků primární cílové skupiny, pozitivní změna sociální situace

Opatření a výstup evaluace

Upozornění na neefektivní způsoby práce a hledání a nacházení dalších cest.

Aplikování a rozvoj osvědčené a přínosné praxe při dalších aktivitách a činnostech KC.

6.2 Příklady dobré praxe

EVALUAČNÍ ANKETA 29. 11.2019, ÚČASTNÍKŮM BYLY POLOŽENY OTÁZKY:

1. *Co mi komunitní centrum dává, proč sem rád/a chodím?*
2. *Je něco, co bych v komunitním centru změnila? Jsou nějaké aktivity, které v KC postrádáte (nebo které byste uvítali)?*
3. *Co bych já rád nabídl/a komunitnímu centru, jaké svoje dovednosti nebo nápady?*

Ankety se zúčastnilo celkem 6 přítomných pravidelných návštěvníků KC, všichni se do procesu hodnocení aktivně zapojovali a přinášeli nové podněty.

Výstup

Ad 1. V odpovědi na první otázku se všichni přítomní účastníci shodli na tom, že si v komunitním centru cení pocitu **bezpečí, pohody a příjemné atmosféry a vstřícného přístupu personálu**, takže se tu cítí se „jako doma“.

Část účastníků uvedla, že do KC přichází zvláště proto

- že je **baví aktivity**, zvláště *ateliéry (4), vaření (3) a výuka angličtiny (2)*
- že se zde **setkávají s milými lidmi a cítí se méně osaměle (2)**

Ad 2. Všichni přítomní shodně uvedli, že potřebu změn v KC nemají. Na otázku, jaké nové aktivity by v KC uvítali, nabídli tyto podněty (každou z nich podpořil nejméně jeden z přítomných účastníků):

- *italština (2)*
- *tanec (2)*
- *dramaterapie, divadelní dílna, storytelling (4)*
- *trénování paměti (4)*
- *tvůrčí psaní (2)*
- *literární klub s moderními autory (3)*
- *job klub - procvičení praktických dovedností (2)*
- *PC gramotnost (4)*

Ad 3. Přítomní byli dále dotázáni, jaké činnosti z výše uvedených by mohli či chtěli aktivně podpořit svými dovednostmi nebo jaké jiné aktivity by sami mohli nabídnout ostatním. Účastníci uvedli tyto praktické podněty:

- *Výtvarné dovednosti – např. quilling, malování (vedení některé výtvarné dílny)*
- *Ruční práce, šití vycpaných zvířátek (rozšíření činnosti ateliérů, šicí dílna)*
- *Literární přehled a zkušenosti (příprava některého literárního klubu)*

Dále účastníci nabídli tyto obecné dovednosti či osobní přednosti užitečné k participaci na aktivitách:

- *Schopnost dotáhnout věci do konce*
- *Smysl pro humor*
- *Tvořivost, nové nápady*

Shrnutí/doporučení:

- zajištění bezpečného prostředí je pro účastníky aktivit KC zásadní
- přestože nikdo z dotazovaných účastníků nevznesl připomínky k fungování KC, každý z nich byl schopen přinést nápad na rozšíření činnosti, případně nabídnout vlastní dovednosti a čas.
- průběžná evaluace může být přínosem pro obě strany i v případě, že jejím výstupem není pojmenování konkrétního problému; přínosem může být posílení pocitu bezpečí a zdravého sebevědomí účastníků (jsou partnery – hodnotiteli, mohou vznést stížnost, sami nabídnout inovaci a své schopnosti); evaluační ankety podporují zdravé klima v komunitě

Evaluace formou komunitního kruhu proběhla 17. 12. 2020, účastníkům byly položeny následující otázky:

1. *Ohlédnutí za posledním rokem v KC?*
2. *Co mi komunitní centrum dává, proč sem rád/a chodím?*
3. *Co budu dělat, pokud by KC nepokračovalo? Zasáhne mě to nějak?*
4. *Přání pro KC na další rok?*

Výstup

Komunitního kruhu se zúčastnily celkem 3 pravidelné návštěvnice KC, všechny se do procesu hodnocení aktivně zapojovaly, vnášely do debaty velmi osobní postoje a názory, avšak velice konstruktivně a s nadhledem.

Ad 1.

V odpovědi na první otázku se všechny přítomné účastnice shodly na tom, že **poslední rok byl pro nás pro všechny velmi náročný vzhledem k mimořádné covidové situaci** a s tím spojenými opatřeními. Klientkám chyběly pravidelné i nepravidelné aktivity v době nuceného zavření KC díky vládním nařízením, **chyběl jim pravidelný rytmus a režim, pocit jistoty, pohody, přátelské a příjemné atmosféry, pocit bezpečí, zázemí a opory**, který vždy v KC zažívaly a v neposlední řadě vstřícný přístup personálu. Trpěly ztrátou pocitu cítit se někde „jako doma.“ Dle jejich zpětné vazby se všechny přítomné shodly na to, že na vlastní kůži **pocitovaly osobní smutek a osamělost, izolovanost a sklony k „depresím“.**

V druhé části ohlédnutí se za posledním rokem jsme se zaměřili na dobu, kdy mohlo KC fungovat v normálním režimu, zaměřili jsme se na oblíbenost jednotlivých aktivit a vyhodnocení jejich atraktivity v hitparádě „TOP 5“. Klientky se tak mohly přenést do lepších

časů a s pozitivním přístupem a příjemným vzpomínáním během svého ohlédnutí, vyhodnotily aktivity následovně:

Edita – 1. nepravidelné aktivity (obzvlášť pro veřejnost), 2. komunitní kruhy, 3. vaření, 4. vzdělávací programy, 5. výlety

Jiřina – 1. ateliérové činnosti, 2. divadelní workshopy, 3. nepravidelné aktivity (všechny), 4. tvorba časopisu, 5. vaření

Věra – 1. filmový klub, 2. vaření, 3. ateliérové činnosti, 4. komunitní kruhy, 5. volnočasové aktivity

Ad 2.

Všechny přítomné účastnice se shodly, že jim KC v době uzavření opravdu chybělo hlavně díky pocitu zázemí, pocitu „někam patřit“ a pocitu rodiny. V krizovém stavu cítily ve všech zařízeních pocit odosobnění a opuštěnosti, trpěly ztrátou zájmu a motivace se dál posouvat.

Ad 3.

Z předchozí otázky vyplynulo žhavé téma KC, vzhledem k ukončení projektu a dosud nejasnému výsledku schválení případného možného navazujícího projektu a nejasnému termínu případného znovuotevření a debata nabrala model osobního vzkazu pro schvalující osoby:

*Pro člověka na ulici, bez jistot, zázemí a přístřeší je velmi obtížné bojovat za zlepšení své situace. Musí bojovat den za dnem, krůček po krůčku a každá „maličkost“ ho dokáže pořádně rozhodit a znejistit. KC mi pomáhá v sebejistotě a zvýšení sebevědomí, chodím sem ráda, posiluje to mou vůli jít dál. Vůbec nevím, co teď budu dělat a jak na tom budu třeba za měsíc, natož za tři. Bojím se, že KC znovu neotevrou, ztratím možnost jít do svého „domáckého“ prostředí. **Edita***

*Chodím do práce, a když mám náhodou volno, jdu hned, jakmile to je možné, do KC. Mám tu své místo, ráda učím ostatní výtvarné techniky, ráda si povídám, sama se učím nové věci a moc mě baví pomáhat při chodu KC i během nepravidelných aktivit. Dává mi to pocit potřeby a důležitosti. Není mi příjemný pocit, že o tuto možnost přijdu, byť na čtvrt nebo půl roku, natož napořád. **Jiřina***

*Já jsem dosud do žádného takového zařízení nechodila a upřímně řečeno, ani o žádném takovém jiném nevím. Tady mě přijali a jednají se mnou jako se sobě rovnou, což se mi ne všude děje. Než jsem sem začala chodit, měla jsem docela problémy s alkoholem. Pocit osamělosti, bankrotu, selhání (bývala jsem koncertní umělkyně) a sebeobviňování jsem tlumila alkoholem. Pak jsem začala chodit do KC a najednou jsem měla nový smysl, proč fungovat bez alkoholu, nový pocit začátku a lepších časů. Bojím se sama sebe, že když nebudu moct chodit do KC, že do toho zase spadnu, protože (jak jsem již řekla), neznám jiné takové zařízení. S děvčaty pracovníci se tu cítím skoro šťastně. **Věra***

Ad 4.

Závěr komunitního kruhu byl emočně náročný pro všechny účastníky a měl jen jeden jediný a společný závěr a tím bylo přání, aby mohlo KC fungovat i v roce 2021 a dál.

7. SHRnutí A DOPORUČENí

7.1 Posilování soběstačnosti primární cílové skupiny

POZITIVNí KVALITATIVNí PŘínOSY PRO JEDNOTLIVCE PRIMÁRNí CíLOVÉ SKUPINY

Přínosy jsou spatřovány v aktivizaci kapacit a potenciálu jedinců, v jejich zmocňování, v motivaci k rozvoji života jak v životě osobním, tak i komunitním či společenském. Projevují se konkrétně např.:

- **v/při uplatnění a rozvoji dovedností a schopností**
(např. ruční práce, psaní článků, ilustrování časopisu aj.)
- **v/při posílení vědomí vlastní hodnoty a jedinečnosti** (např. zhodnocením zasutých a znovuobjevených vlastních schopností, spoluvytvářením komunitního prostředí, oceněním ze strany pracovníků/ pracovníků nebo ostatních účastníků, zohledňováním individuality jedinců aj.)
- **v/při rozvoji a tréninku vhodné komunikace, společného soužití**
(např. při sdílení problémů či životních událostí při komunitních kruzích, reflexe prožitků v rámci filmového nebo čtenářského klubu, workshopů aj.)
- **v/při společném sdílení problémů a vzájemné solidaritě / pomoci**
(např. rady mezi účastníky o možnostech bydlení, řešení zdravotních problémů, při společné práci, v krizové situaci)
- **v/při rozvoji a nácviku nést zodpovědnost a v dokončování dílčích úkolů**
(např. při společném vaření, tvorbě divadelního představení, přípravách na vernisáž vlastních výtvarných děl, při přípravách a vlastní účasti na Sametovém posvícení nebo zajišťování Živé knihovny na Noci venku)
- **v/při schopnosti spolupracovat, participovat na řešení společných problémů**
(např. předávání či přijímání zkušeností a rad od spoluúčastníků-při společném vaření, při tvůrčí činnosti, při tvorbě pravidel příjemného soužití aj.)
- **v/při získávání zkušenosti s širší mezi-komunitní spoluprací** (např. společné akce s dalšími komunitními centry či službami např. Jako doma, Nový Prostor, Místní místním, Bezdomovci lidé jako my)
- **v/při vstupu do veřejného prostoru, získávání zkušenosti se seriózními rozhovory** o problematice bezdomovectví s širší veřejností (např. při přípravách na Sametová posvícení, tvorbě časopisu, festivalových workshopech, na akci Nehodící se škrtněte)
- **v pestrosti zážitků** a tím i obohacování života
- **v posunu v životní situaci jedinců** (např. získání bydlení, práce)

7.2 Aktivní participace osob z primární cílové skupiny na aktivitách KC

Přestože realizace návazného projektu jednoznačně **prokázala zájem a schopnost většiny účastníků aktivně participovat na jednotlivých pravidelných i nepravidelných aktivitách** a jejich schopnost tvořit pod odborným vedením (ale i samostatně) vlastní kvalitní a inspirativní výstupy (viz divadelní představení, diář a kalendář, Živá knihovna aj.), nelze nevidět i jistá úskalí brzdící kvalitativní rozvoj účastníků a jejich aktivní participaci na aktivitách. Kromě faktorů na straně účastníků se jedná o mimořádnou situaci spojenou s nemocí covid – 19, která ovlivnila činnost KC téměř po celý rok 2020, ale také fakt, že další činnost KC je závislá na úspěchu grantové žádosti v příslušném grantovém programu.

RIZIKOVÉ FAKTORY NA STRANĚ ÚČASTNÍKŮ

- **různá míra motivovanosti a schopností** jednotlivců - vyšší práh pro vstup do komunity než u jiných služeb (např. pro jejich nízkou schopnost vnímat smysluplnost příslušné činnosti, nezkušenost)
- **nízká úroveň frustrační tolerance a malá schopnost překonávat překážky** (nutnost významně podpořit jedince formou ukázek, zajistit bezpečnou zkušenost s činností, nejlépe bez nutnosti zpočátku překážky překonávat)
- **nevyřešené problémy** přinášené z dřívějších nepříznivých vztahů (např. rodinných aj.) promítající se do vztahů současných

VLIVY A DOPADY PANDEMICKÉ SITUACE A UKONČENÍ PROJEKTU BEZ JISTOTY POKRAČOVÁNÍ ČINNOSTI KC

- **přerušení činnosti KC z provozních a organizačních důvodů na neurčitou dobu, nepřehlednost situace přináší nejistotu a demotivaci účastníkům** (pandemická situace a následné vyhlášení nouzového stavu mělo vliv nejen na přítomnost účastníků na aktivitách po otevření KC, protože osoby bez domova je obtížné o aktuálních změnách informovat vzhledem k nestálosti jejich pobytu, ale ovlivnila také jejich osobní situaci a psychický stav; obdobně jako vědomí nejistoty, zda bude činnost KC pokračovat v dalším roce viz evaluace)
- **nemožnost dokončit započaté aktivity dle původního plánu ochudilo aktivní účastníky o možnosti plnohodnotně završit proces práce a přípravy, zažít úspěch a sdílet výsledek s ostatními členy komunity, u některých aktérů přispělo ke ztrátě motivace k dalším obdobným aktivitám** (autorské divadlo přišlo o možnost živých představení, vernisáž z prací v ateliéru o návštěvníky, změnila se způsob práce na dalších výstupech jako je diář a kalendář nebo vánoční číslo časopisu Žitná – někteří účastníci se do nich nemohli zapojit nikoli z vlastního důvodu)

7.3 Propojení primární a sekundární cílové skupiny

KVANTITATIVNĚ - KVALITATIVNÍ ZISKY V RÁMCI ŠIRŠÍ KOMUNITY

A. Propojování s organizacemi pracujícími s obdobnými cíli

- rozšíření stávající sítě služeb, nová forma pomoci primární cílové skupině
- nacházení společných cílů, trefných témat a činností, vzájemná inspirace
- nabídka smysluplné náplně času pro uživatele služeb nebo osoby, které obvykle nabízených služeb systematicky nevyužívají
- možnost společně pořádat větší, organizačně náročnější osvětové akce

B. Propojování s místní komunitou a širší veřejností

- **informování majority o problematice bezdomovectví samotnými účastníky KC**, odstraňování stereotypů a mýtů o bezdomovectví (např. články v časopise Žitná, vernisáže, přednášky, divadelní představení, Živá knihovna, účast na festivalech)
- **zprostředkování neformálních setkání primární cílové skupiny se zajímavými osobnostmi z veřejnosti, vzájemné obohacování se, získávání nových dovedností** (odborní lektori, umělci aj. v rámci příprav divadelních představení, vydávání časopisu, tvorbě kalendáře, při přípravě veřejných akcí typu Sametové posvícení nebo Noc venku aj.)
- **odstraňování bariér, vytváření nových možností spolupráce** (např. péče o společný prostor, streetgardening, akce Uklid'me Česko aj.)

ÚSKALÍ V PROPOJOVÁNÍ OBOU SKUPIN

- **nesamozřejmost zájmu o aktivity KC ze strany místní a širší komunity** (jednotlivců a skupin), stereotypy, nedostatek času, převis nabídky kulturně – společenských akcí v Praze a okolí
- **nároky na hledání společných témat a atraktivních forem oslovování primární a sekundární cílové skupiny**
- **inovativnost projektu** - efektivní možnosti návazné spolupráce s poskytovateli sociálních služeb, úřady a institucemi vyžaduje bližší (ideálně osobní) seznámení s posláním a fungováním KC
- **limity při tvorbě programu dané prostorovými a finančními možnostmi KC**, v době realizace projektu také pandemickou situací a vyhlášením nouzového stavu

7.3 Doporučení

VYUŽÍVÁNÍ OSVĚDČENÝCH ČINNOSTÍ A METOD

- podněcování motivace účastníků
- podpora důstojnosti a zmocňování účastníků
- hledání okruhu zájmu u jednotlivých účastníků
- nabídka seberealizace v rámci jednotlivých aktivit včetně jejich tvorby a vedení
- poskytnutí příležitosti sdílet své zkušenosti, aktivně tvořit a zažít úspěch
- podporování komunitního ducha, příležitost ke spolupráci a společným zážitkům
- rozmanité, zajímavé a nové aktivity
- oslovování dalších partnerů ke spolupráci
- vyhledávání zajímavých a inspirativních osobností pro spolupráci s jednotlivci i skupinou
- pořádání vlastních nepravidelných akcí otevřených veřejnosti
- informování o KC s ukázkami a „ochutnávkou“ činností
- osvěta ve veřejnosti méně tradičními formami
- využití moderních technologií a komunikačních metod

REVIZE

- **výška prahu** (otázka nakolik upravovat programovou náplň s ohledem na limity primární cílové skupiny, zvláště u osob s psychiatrickou diagnózou nebo závislostí; toto téma díky pandemické situaci v průběhu realizace projektu ustoupilo do pozadí)
- **dostupnější prostor KC** (lokalita, přístup do objektu, dostupnost zahrádky nebo dvorku)
- **zajištění nepřetržitého fungování** (vytvoření alternativní náhrady v době společenské krize nebo skončení projektu)